

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

Titvlvs XXIII. De regularibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

TITVLVS XXI.

De Parochijs.

SVMARIVM.

1 Parochianus alterius parochie non fit, qui ad tempus ibi habitat.

DECISIO I.

Ex consl. 1. in vtrisque.

Q Vi ad tempus de oppido, vel loco aliquo ad villam alterius parochie, causa recreationis, vel agriculturæ, primo quoque tempore quo potuerit, reuertens vadit, alterius loci parochianus non efficitur; c. is qui. de sepult. in 6. Habitatio tamen bona fide, & non fraude suscepta in aliquo loco vnde nō potest commode reuerti ad sumenda sacramenta in loco parochie, vbi domicilium habeat, illius loci parochianus efficitur; Glos. in clem. 1. de privileg. secus tamen si fraudulente in prædic. u. proptiū, vel alterius parochi habitacionem ad tempus mutet, cum fraus, & dolus nemini patrocinari debent. capit. Sedes Apostolicæ. de relic. ipt.

TITVLVS XXII.

De Decimis.

SVMARIVM.

- 1 Decima quoad quotam iuris humani sunt, quoad sustentationem, Diuini.
- 2 Decimis in soluendis seruanda est consuetudo.
- 3 Vicarium non potest contra solitum patronus onerare, vt de terris vicaria soluat parochie primitias.

DECISIO I.

Ex consl. 1. alias 2.

Q Vamuis iure cōmuni Decimas præsertim prædialles soluere oēs teneantur, adeo vt laici licet quoad quot. m. & ab obligatiōe soluendi de illo vel illo prædico vsu capere, & præscribere possint, quoad debitam tamen & conuenientem parochorum sustentationem nulla ratione præscribere valent, cum hæc de iure naturali, & Diuino sit ex Nau. in Man. c. 2. n. 28. & 29. Quæ tamen si persoluere recusant, parochus eos auctoritate propria a sacramentis repellere nequit; cum nemo in sua causa ptopria iudex esse debeat. l. extr. ff. quod met. causa.

DECISIO II.

Ex consl. 2. alias 1.

IN soluendis decimis seruanda est consuetudo diuinita; S. Th. 2. 2. q. 87. art. 1. secundum gl. in c. com. conringat. de dec. Con. 1. b. 1. var. resol. c. 17. De consuetudine autem & iure cōmuni decima personalis soluenda est ecclesie parochiali, in cuius parochia domicilium habet is, qui eam debet, propter sacramenta, & Diuina quæ ibi percipit, & audit; ad Apostolicæ. de decim. Domicilium autem ibi esse censetur, vbi quis animo habitat, etiam si causa comitandi Regem vel fugiendi pestem, vel recreationis, belli, aut aliorum negotiorum causa in alio loco maneat aliqua parte anni, imò toto etiam anno, siue animo ibi ponendi domicilij; c. 3. de sepul. in 6. Adeo vt decimæ personales debeantur ecclesie vbi est domicilium, & non illi, vbi propter aliquam causam prædictam accidentale manet; etiam si Missam illuc audiat & sacramenta percipiat quia nō percipit ex obligatione, qua ecclesia vbi manet ei ministrare tenetur; sicut ecclesia domicilij, quo etiam pro ipso absente tenetur conferre, & offerre sacrificia, & facere & facit alia Diuina pro parochianis suis presentibus, & absentibus, ob quam ecclesie obligationem ipse etiam ei Decimas personales soluere tenetur, & non alius ecclesie, quæ nō tenetur ei prædicta ministrare, aut pro illo facere, ex S. Th. vbi sup. Decimæ vero prædiales solui debent ecclesie, in cuius parochia situm est præ-

dium, ratione cuius illa debentur. d. cap. Ad Apostolicæ.

DECISIO III.

Ex consl. 3. in Nquis deesi in antiq.

3 C Vm laici nulla sit super rebus ecclesie disponendi facultas; c. Bene qu. d. 96. & c. Ecclesia S. Mariz. de constit. nec super re spirituali conditio, modus, aut pactum apponi possit absque simonia, sed purè & liberè tradi debet; patronus Vicarium præsentans illum contra consuetudinem antequam onerare non potest, vt de terris vicariæ annexis (quæ pro sustentatione vicarii sunt) parochie primitias soluat, nec ipse talem conditionem appositam acceptare valet.

TITVLVS XXIII.

De regularibus.

SVMARIVM.

- 1 Iuramentum promissorium firmitus est voto.
- 2 Bullarium plumbatores conuersi Cistercienses dicti, verè religiosi non sunt.
- 3 Regularis translatus siue vt præsit, siue vt subsit, iterum profiteri debet.
- 4 Abbarissa perpetua benedici debet, non sit triennis.
- 5 Monialis occultè, vel publicè corrupta quam benedictione velanda sit.
- 6 Christiani omnes, nisi speciatim prohibeantur, ad religionem apti sunt.
- 7 Descendens ex infidelibus professus, quando eijci valet.
- 8 Professio ob defectum consensus inualida est, & qualis consensus necessarius.
- 9 Professio religionis non exempta in manibus episcopi fieri potest, secus si exempta sit.
- 10 Oblatus plene est, qui se, & sua Monasterio donat in manibus Abbatis.
- 11 Professio coniugati, cuius vxor publice adulterata est, valet.
- 12 Professio ante nouitiatus annum finitum, in non mendicantibus, ante Concilium Trident. valebat.
- 13 Regularis, quando ad reformationem regule tenetur.
- 14 Religio minorum alijs mendicantibus arctior, non tamen Carthusiana strictior.
- 15 Professus censendi, qui vitra annum habitum regularem de manu commendatarij susceptum gestant.
- 16 Professus regulam tertiam sancti Francisci, non est verus religiosus.
- 17 Coniugium, & religio, dispensatione Papæ compatiblea.
- 18 Spolia sunt, quæ solutis debitis beneficiarij, supersunt.
- 19 Beneficiarius tam regularis, quam secularis, licet dum viuuit, superflua in pios vsus erogare possit, de fructibus tamen beneficij testari, nequit, nisi in Curia degens fuerit.
- 20 Tertiaria, volentes profiteri, clausura seruare tenentur.
- 21 Regulares ad duriores vitam quam vouerunt, cognequeunt.
- 22 Professio religionis non approbata, & admissa ab eo, qui non poterat, non valet.
- 23 Tertiarij sancti Francisci simul viuentes, verè religiosi sunt.
- 24 Regularis sine prelati licentia, nihil habere, dare possidere, vel accipere potest, cum illa vero sic.
- 25 Monachus ad prelatum se habet, vt seruus ad dominum.
- 26 Milites S. Ioannis verè religiosi sunt, & sub decreto Concilij Trid. sess. 6. c. 3. comprehenduntur.
- 27 Annus probationis in fauorem nouitij, & religionis datur.

- 28 Religio sancti Stefani, vera, & approbata religio est, sub regula sancti Benedicti erecta.
- 29 Dolus profitentis, dicentis se diuitem, cum nihil habeat, etsi professionem non annullat, facit tamen ne Monasterium cum alere teneatur.
- 30 Infirmitas, & paupertas, an iusta causa sit dispensandi, ut Monialis extra Monasterium maneat.
- 31 Professio laborantis morbo gallico, eo tacito, an valeat.
- 32 Filius religionem professus, quando ob paupertatem parentum exire tenetur.
- 33 Professio liberati a carcere perpetuo, modo fiat Monachus, valet.
- 34 Veniens religionem sine animo seruandi eius regulam ad eam tenetur.
- 35 Professionem, finito nouitiatu, praelati, & conuentus, ex causa differre possunt.
- 36 Habitum suscipere, aut nouitiatus annum implere ante decimum sextum etatis annum, Concil. Trid. nõ vetat.
- 37 Regularis subiectus episcopo, eius vicarius, & cubicularius de superioris licentia, habitu retento fieri potest.
- 38 Professio ante Nouitiatus annum, hodie ipso iure est nulla, etiam in Mendicantibus.
- 39 Probationis anno non possunt nouitij, aut Monasteria renuocare, & quare.
- 40 Probationis annus debet esse continuus, & nullo modo interruptus.
- 41 Professus nulliter ante atatem, noua receptione capitulari non indiget.
- 42 Professiones tacitas Concilium Trident. non tollit.
- 43 Professus tacite non censetur, qui ut talis in Monasterio tractatur, & ad titulum religionis ordinatur, nisi, &c.
- 44 Adultera de mariti sauitia timens ad eum redire non tenetur.
- 45 Professus religionem in genere contrahens matrimonium peccat, sed valet matrimonium.
- 46 Professio tacita per habitus delationem non fit, nisi tria concurrant.
- 47 Nouitiatus, per exitum nouitij per tres etiam dies sine licentia, interrumpitur.
- 48 Papa solus, non autem praelatus regulari concedere valet, ut quid irreuocabiler ad usus suos teneat.
- 49 Monialium, translatio ad aliud monasterium, iusta de causa a superiori fieri potest.
- 50 Probationis ad annum tenetur, qui ad illam religionem transit.
- 51 Praelatus regularis ob delicta subditum habitu, & ordine priuare potest, & sic eiectus, episcopo originis subditus manet.
- 52 Ecclesiam regularem fundare melius ceteris paribus, quam secularem.
- 53 Regularis ob infirmitatem superuenientem a religione ei rei non potest.
- 54 Necessitas parentum, etiam superueniens, iusta causa regulari, est manendi cum licentia ad subueniendum eis extra monasterium.
- 55 Religionem ad laxiorem transitum concedere potest Generalis ordinis cum causa cognitione, et post Conc. Trid.
- 56 Praelatus regularis, an, & quando de Crimine nouitij cognoscere possit.
- 57 Monachus Casinensis ad Carthusianos sine licentia perita a suo superiore transiens reuocari potest.
- 58 Translatus ad alium religionem, reddere debet iuxta professionem sibi emissam.
- 59 Monachorum receptio ad conuentum, & praelatum immediatum pertinet.
- 60 Regularis iuste eiectus, nec redire, nec rogare superiores, ut eum recipiant, tenetur.
- 61 Praelatus regularis potest ex causa dare licentiam manendi extra monasterium habitu retento.
- 62 Canonici regulares separatas domus habere possunt, in quas mulieres honestis de causis licite ingredi valent.
- 63 Causa iusta manendi extra monasterium, est eius utilitas.
- 64 Transitus ad Carthusianos omnibus regularibus licet.
- 65 Minores Conuenticales a Pio V. de auctoritate, ad quid tenentur.
- 66 Regularis assumptus ab beneficium, illi, & non monasterio querit.
- 67 Regularis de licentia Papæ inseruiens hospitali, qualiter de quaestibus disponere possit.
- 68 Translatum ad laxiorem cum causa cognitione non tangit Bulla Pij IV. reuocans priuilegia recipiendi alios religiosos.
- 69 Franciscanus contrahendo, nec sibi, nec monasterio, sed Sedi Apostolica querit.
- 70 Statutum Carthusianum de reuelando appropriata intra tempus prefixum, validum & utile.
- 71 Monachus Carthusianus appropriando, quando excommunicationem incurrit.
- 72 Carthusiani an, & quando, remissione praelati a reuelando appropriatis excusentur.
- 73 Absoluendi facultas priuilegio perpetuo dignitati competens, est delegabilis.
- 74 Carthusianus proprietarius per cruciatam absolutus, reuelare tenetur.
- 75 Regularis furans, ut querat monasterio, peccat semel sibi autem appropriando, bis.
- 76 Abbas, vel prior in odiosis, appellatione monachi non venit.
- 77 Regularis literas dans, vel recipiens sine superioris licentia, non est proprietarius.
- 78 Regularis simplex, ut potest sine licentia superflua pie distribuere.
- 79 Legatum Monacho donec praelati, eo ad suos usus uti ei permiserint, valent.
- 80 Confessionem iteret, qui reseruatum non fuit confessus, nisi obliuione, vel ignorantia excusetur.
- 81 Confessori eidem confitecnda reseruata, & nõ reseruata.
- 82 Absolutus a vicario, censetur absolutus ab eo, cuius est vicarius.
- 83 Monasterium S. Trinitatis Romæ correctorem, officiales & monachos Gallos requirit.
- 84 Dispensatus ad omnes ordines pie creditur, cui superior ex Papæ commissione licentiam assumendi aliquem ordinem dedit.
- 85 Taciturnitas eius, quo expresso æquè gratia fieret, non nocet.
- 86 Eleemosinas quærere fratribus sancti Antonij post Concilium Trident. licet.
- 87 Bona quaesita ab Apostata, camera Apostolica debentur.
- 88 Oblate Turris speculorum vrbis, vere monacha non sunt, nec ad clausuram obligantur.
- 89 Regulares per praelatorum negligentiam, quando Episcopis subijciuntur.
- 90 Annus nouitiatus ab ultimo ingressu continuus requiritur.
- 91 Metu reuerentiali professio facta non valet.
- 92 Habitum propriae religionis sine causa dimittens, excommunicatus est.

quatenus sunt licita, & honesta, nec sacris canonibus, aut iuri communi contraria confirmata esse censetur.

DECISIO VII.

7 Descendens ex infidelibus professus contra statutum a Capitulo generali factum ne recipiantur ad suum ordinem qui fuerunt infideles, vel ex eis descendunt, quānis eijsi nequeat ob id solum, quod receptus & professus sit contra tale statutum, (quia cum tale statutum nullum sit, nullum potest effectum producere) eijsi tamen potest dummodo non interuenierit consensus legitimus recipientium, quia se licet præsinitus fuit sub conditione, si non esset de tali genere: vnde cum desit in aliquo conditio, sub qua sit admissus, etiam & ipsa admissio, & professio consequenter nulla efficitur; eo quod dispositio conditionalis non existente conditioe nihil operatur, c. si pro re, de referrip. in 6. cap. præterea, de appel. vnde & Prælitus auctoritate propria professionem talem nullam esse declarare potest.

DECISIO VIII.

8 Vm professio sit contractus reciprocus vltro citroque obligatorius, quo proficiens se obligat Monasterio, vel ordini ad seruendum ei secundum regulam eius, & e. contra Monasterium ad alendum, & tractandum eum secundum eandem regulam, c. porrectum, de regula. ita necessarius est vtriusque partis, id est, tam Prælati, & Monasterij professionem recipientium, quam ipsius proficiens consensus, ut nemo nisi volens, & consentiens religio sus fieri possit: c. integritas, 3. 2. q. 1. Sed neque sufficit qualis qualis voluntas, & consensus, sed requiritur libera a metu, etiā reuerentiali, cap. 1. de his quæ vi, & ca. præfens, 20. q. 3. & annus totus novitiatus completus, ex Concil. Trid. sess. 25. ca. 15. de regul. adeo ut professio ob defectum consensus inualida nec per habitus delationem, nec per admissionem ad actus solis professus conuenientes recipiatur: vnde validari potest, ita Caietan. 2. 2. q. 189. art. 5. & Navar. in Man. c. 12. num. 3. Et professionem aliqua de causa nullam solus Papa contra Concilium Tridentinum vbi supra, de consensu vtriusque partis ratam habere potest, ne opus sit alterum annum novitiatus expectare.

DECISIO IX.

Ex conf. 6. alias 40.

9 Professio religionis non exemptæ, licet in manibus Episcopi habentis iurisdictionem, & superioritatem in religionem, quam proficitur proficiens in manibus suis, fieri possit, Arg. c. si vir, 27. q. 2. & Inn. in c. porrectum, de reg. cū iure communi, omnia subijciantur Episcopis, c. Abbates, & c. Abbatis. 18. q. 2. Religionis tamen exemptæ professio in manibus Episcopi facta non valet, eo quod episcopus nullatenus quinquā religioni sua iurisdictione exemptæ incorporare potest, cum sic extra territorium suū ius dixerit: c. 2. de constit. in 6. sed ut professio valida sit, necessarium omnino est ut ab eo recipiatur, qui proficientem religioni illi incorporare potest, c. ad Apostolicam, de reg. quandoquidem professio receptio a superioritate vni suam habet ex Innoc. in d. c. porrectum, adeo ut factis non sit proficere in manibus alicuius Monachi, vel fratris regulæ, quam proficitur, nec quod ab eo professio recipiatur, nisi habeat potestatem eum recipiendi ab illo, qui proficientem huiusmodi religioni incorporare potest; ut sentit Pan. in c. insinuante, nu. 1. qui cler. vel vouen. Nō est tamen necessum, ut professio intra Monasterium eiusdem regulæ fiat, c. porrectum, de regul.

DECISIO X.

Ex conf. 7. alias 49.

10 Offerens se, & bona sua Monasterio in manibus Abbatibus nihil sibi reseruat, etiam vouendo obedientiam paupertatem & castitatem, affirmans tamen se nolle regulam ordinis proficere, nec se obligare ad cærimonias, & obseruantias eius, quamuis oblatum dici poterit, ca. ut privilegia, de priu. leg. religiosus tamen & Monachus non censetur non solum quia formæ proficendi repugnat, ut quis Monachus esse velit, & tamen regulam & cærimonias eius obseruare nolit, eo quod forma dat effectum: c. in ciuitate, de vsur. & gl. ibi. sed etiam quia actus agentium vltra intentionem illorum non operantur; c. fin. de præben. sic autem vouens se non habere intentionem sciendi se Monachum, sed oblatum solum, quæ duo diuersa sunt, c. ex eo, §. 1. de electio. in 6. man. feste tenetur.

DECISIO XI.

Ex conf. 8. alias 7. de conuers. coniug.

11 Professio viri coniugati, cuius vxor publicè adulterata est, in religione approbata, tacito Matr. monio, cui al legatus erat, valida censeri debet, c. Agatosa, 27. q. 2. cum talis vxor nec possessio, nec petitorio ad sic professi restituerentur: gere possit, c. Significasti, de diuor. vnde talis petinde quoad hoc censendus est, ac si morte suæ vxoris esset ab ea solutus.

DECISIO XII.

Ex conf. 9. alias 43.

12 Licet post Concilium Tridentinum sess. 25. c. 15. de reg. professio ante annum probationis finium facta, nulla & inualida sit; ante confirmatiōnem tamen eiusdem Concilij intra annum nouitiatus in ordinibus non mendicantibus facta valebat, c. ad Apostolicam, de reg.

DECISIO XIII.

13 Regulam ab immemoriali tempore laxatam proficiens & in ea diu viuens, ad inductam postea reformationem, austeritatem, & duritiem, quæ vix ferri potest, seruandam non tenetur, etiam si austeritas & reformatio illa de natura regulæ sit: ut ait Pan. in cap. super eo, de reg. maxime si proficiens adeo debilis sit corpore, ut eam sine periculo salutis pati non valeat, ex Innoc. & Pan. in d. c. super eo. Idemque de duritie noua inducenda censendum est, si cū professus sit, protestatus sit nolle se obligari ad alias austeritates, quæ quando professus fuit non seruabatur, prout aasserit Pan. vbi supra. Sin vero durities de natura regulæ sit, & relaxatio noua fuerit, aut a tempore, cuius initij memoria est, ad illam seruandam cogi poterit, si cū professus fuit, professionem suam, & obligationem ad illum viuendi statum non limitauerit, qui tunc communiter seruabatur.

DECISIO XIV.

Ex conf. 10. alias 51.

14 Religio Minimorum, licet omnibus alijs mendicantibus astrictior sit, quod vltima tria vota substantialia, voueant, etiam non vltimis, quam quædam de gestimilibus exempto statu agnitio, qua ratione Carthusiana strictior esse videtur quæ oua & lacticia, tam in statu laicitatis, quam agnitio, s. edere permittit; & regula Dominicanorum astrictior est regula Canonicorum Regularium, ca. Quod Dei timorem, de statu Mona. quamuis vtrique eandem S. Augustini regulam voueant, eo quod Constitutionibus suis a Papa approbatis vitam suā notabiliter arctauerunt: Carthusiana tamen religio, quæ nullo casu etiam grauissime infirmitatis esum carniū permittit, & claustram perpetuam, & æternum silentium obseruat, ceteris omnibus astrictior & strictior est; cum grauius sit semper a carnibus, etiam agnitio, moriter & statu abstinere quam cibus quadragesimalibus semper vti cum facultate vescendi carnibus in infirmitate. Præterquam quod statuta Minimorum, quæ tria vota substantialia, non

non tangunt, contravenientes eis ad peccatum mortale, vel veniale non obligant, sed solum ad subeundum peccatum temporalem a statuto impositam; cum tamen statuta Carthusianorum multa, & præsertim illud, quod a carnibus abstinere iubet, ad mortale obligat, in quo nullus superior dispensare poterit, adeo quod dispensatio etiam Papæ non admittitur.

DECISIO XV.
Ex cons. 11. alias 15.

Cum religione S. Basilij ab immemoriali tempore collabente in ea regulari obseruantia, post commendata Monasteria professio consuevit, & expresse in iocumini solita deserit; habuit tamen religionis illius de manibus Commendatarij, vel Prioris suscipiens, & susceptum vitra annum gestans, eandem religionem tacite profiteri censetur, & vere illius ordinis religiosus indicari debet, quia sicut Papa statueret potest ut in religione non fiat professio expressa, sed solum tacita, per solum delationem habitus certo tempore continuatam; Arg. c. proposuit de excess. præb. ita ut tacita hæc tantum valens sit quanti professio expressa; & quicquid induci potest lege humana, vel privilegio, potest etiam consuetudine immemoriali induci. Super quibusdam S. præterea, de verb. significata cõsequenter sciens, vel scire debens regulam S. Basilij esse approbatam, & sub ea victuros teneri ad tria vota substantialem sollemniter profitendum, iuxta formam regulæ illius, & sciens vel scire debens iura omnia nota, quod per delationem habitus legitimam tempore vnus anni sine protestatione voluntatis contrariæ, ipso iure professionem tacitam emisisse censetur; maxime cum Commendatarij prælati quoad omnia iura pertinentia ad administrationem proprietarij æquiparentur; ex Pan. in cap. quærel. m. de elect. & Dec. in c. edneceri. sub fi. de rescip. adeo ut suscipiens habitus de manu eorum satis sit suscipiẽtem religionem illi incorporare.

DECISIO XVI.
Ex cons. 12. alias 35.

Regulam tertiam ordinis S. Francisci professus, quæ eius eam seruare tenetur, eo quod se ad illam voto licito obligauit, & vota licita seruanda sunt, c. p. Magnæ, de voto, & etiam religionis non est; cap. cum ad Monasterium, de stat. regn. quia licet tria vota emittit non tamen emittit in religione approbata pro religione, sed solum approbata pro bono modo viuendi; ex Gloss. in clement. ex eo de senten. ex com. cum tamen de essetia religionis sit, ut huiusmodi vota in religione approbata pro religione emittantur, & fiant; cap. i. de regul. in 6. & clem. secundam, eod.

DECISIO XVII.
Ex cons. 13. alias 11.

Licet voti obligatio iuris naturæ, & diuini sit, sollemnitatis tamen iuris humani Pontificij est; cap. Mignas, & c. litem, de voto, quo solo statutum est ut, sollemniter vouens tria vota castitatis, paupertatis, & obedientiam in Religione approbata & in manibus eius emittat, qui vouentem religioni incorporare valet; quæ tria sicut Papæ ad votum sollemne necessaria esse statuit, & sufficientia ad aliquum verum religionum faciendum, & ad alios certos effectus; ita etiam statueret potest, ut aliqui amplius requiratur, vel aliquid minus sufficiat; vnde sicut ut religiosi omnes votum paupertatis emittent, non tamen ut omnes pari modo ad illam seruandam obligentur eo quod Franciscani de obseruantia, & Capucini iam in communisquam in particulari seruare tenentur; religiosi vero non mendicantes tantum in particulari, & non in communisquin etiam mendicantes ante Concilium Tridentinum, sess. 25. capitulo 2. de regul. in communi habere non poterant, nisi cum certa limitatione, post Iud vero etiam sine illa habere possunt. Ita etiam, ita ut ut omnes castita-

tem emitterent, non tamẽ eodem modo, cum aliqui omnimodam castitatem, alij vero castitatem tantum conjugalem, vt milites ordinis Christi, & S. Iacobi seruare tenentur; omnes tamen vere religiosi sunt, & canonis & fori privilegio gaudent, ita Caier. 2. q. 88. art. 11. & Nau. in Man. cap. 12. num. 75.

DECISIO XVIII.
Ex cons. 14. alia 7. de solution.

Regularis, aut alius beneficiarius factus episcopus, domum & alia necessaria ad vitam suam emens, & se obligans ad debita taliter contracta soluenda, si non soluto debito moriatur, camera, aut alius in bonis & redditibus episcopi, aut beneficiarij præfati succedens, debita sic contracta de redditibus beneficiorum, aut episcopatus soluere tenetur, si beneficiarius alia bona patrimonialia, vel quasi matrimonialia, vnde soluat, non habet, peruenit de fideiuss. Quia cum actiones omnes & obligaciones conuenientes alicui in hæredem eius transeant, & contra hæredes debitorum, l. 1. & 2. de hæred. actio. & illa sola bona dicuntur esse a moriente relicta, quæ deducto ære alieno superunt, l. subignatum, S. bona, ff. de verbor. significa. consequenter Camera Apostolica, aut alius tanquam hæres in bonis, & redditibus beneficiarij succedens in illis solis hæres censetur, quæ deducto ære alieno superunt, & de redditibus beneficii debita beneficiarij soluere tenetur. Sicut enim debitum ecclesiæ, vel beneficii nomine contractum, bona mobilis prætiosa, & immobilia pertinentia ad ecclesiam, vel beneficium efficiunt, adeo ut succedens in ecclesiâ, vel beneficio ad debita ecclesiæ, vel beneficii nomine contracta soluenda teneatur, ita etiam debitum prælati, rectoris, & beneficiarij nomine suæ personæ contractum, redditus, & fructus beneficii cuius ipse dum viuere dispensationem habuit, & quos alienare, & locare ad modicum tempus vitæ suæ pro suo arbitrio sine alia iusta causa, & sollemnitate iuris potuit, cap. vestra de locat. & c. si. Ne præl. vic. suas, c. l. de reb. eccl. non alien. ita efficit, ut in redditibus beneficii succedens, debita etiam beneficiarij nomine contracta soluere obligetur, obligata enim ad quemcumque transeant, cum onere suo transeant, c. ex literis, de pign. oblig.

DECISIO XIX.
Ex cons. 15. alias 6. de donat.

Quamuis monachus clericus Episcopus, aut alius beneficiarius, de fructibus beneficiorum, vel episcopatus, de iure communi testati non possunt, c. 2. de testam. Auth. ingressi C. de sacros. eccl. cap. 12. q. 5. & c. 1. & cap. relictum, de testam. & Auth. licentiam, C. de episc. & cler. de fructibus tamen suorum beneficiorum in usus suos honestos, & superflua in usus pauperum, & alios pios usus, dum viuunt per dispositionem inter viuos, etiam iure antiquo, & communi, donatione irrevocabili disponere possunt, cap. fin. 16. q. 1. & cap. conuenit, 23. qu. 2. & Card. in Clem. 2. S. sed & tales, de vita & honest. cler. nec vlla ratione sic inter viuos irrevocabiliter donata, & disposita, nomine spoliatorum ad cameram spectant, cum illa sola spolia clericorum sunt, & ceteri debent, quæ post ipsorum beneficiorum mortem, nondum pie impensa reperiuuntur. Immo privilegium diuerforum Pontificum, videlicet Sixti IV. incip. Et si vniuersis, constitut. 4. edita 1474. Leo X. incip. inter curas, constitut. 13. edita 1516. & Pii IV. incip. Rom. Pontifice constit. 3. edit. 1560. constitutum est, ut nulla sint spolia clericorum secularium, & regularium beneficia, vel dignitates habentium de gentium, & morientium in vrbe, vel intra decem miliaria, siue testati, siue intestati moriantur.

DECISIO XX.
Ex cons. 16. alias de statu regular.

Tertiarie profiteri volentes, et usum seruare tenentur, & ut alie religiose multiplicari possunt; vouentur.

re autem nolentes, sine clausura viuere possunt; Ab ordinarijs tamen si scandaloſe viuant, puniri debet, nec vltorius multiplicari, aut recipi queunt, ita Decernente Bulla Pij V. circa pastoralis. edita 1566. conf. 8.

DECISIO XXI.

Ex conf. 17. alias 16.

Cum nemo ad castitatem vouendam, aut ad crescendum in perfectione cogi possit, c. integritas 32. q. 1. c. gestos. d. 74. & gl. ibi in verb. crescere. nec prælati vltius inferior, aut superior, quamuis Papa sit, vltim religioſum ad aliam regulam strictiorem, vel laxiorem cogere potest; vnde neque fratres Minores Conuentuales (quorum regulam Pius V. in Hispania extinxit) ad profitendam regulam Fratrum Minorum obseruantie, compelli poterunt, quandoquidem horum regula longe durior, & diuersa sit, quam Conuentualiũ regula: Quia hi sancti Francisci regulam Priuilegijs Apostolicis temperatam; illi vero eam nullo tali temperamento laxatam, profitentur.

DECISIO XXII.

Ex conf. 18. alias 19.

Profectio religionis non approbata, aut ab eo admiffa, & accepta qui profitemem, alicui regulæ approbatae obligare non potest, nulla, & inuolida censenda est, sic tamen professus tria vota castitatis, paupertatis, & obedientie, tanquam vota simplicia, & non solemnia vbiunque fuerit, seruare tenetur.

DECISIO XXIII.

Ex conf. 19. alias 54.

Tertiarj S. Francisci licet extra congregationem viuentes religioſi non sint, ex Gl. in clem. 2. cum ex eo, de sent. excomm. intra eam tamen viuentes vere religioſi sunt, & tria vota essentialia vouent, nec ad aliam religionem etiam mendicantium, aut sancti benedicti nisi petita licentia, transire possunt, petita vero licentia, & non obtenta, transire valent. Arg. cap. licet, de Regula. Iusta vero causa tranſeundi ad aliam religionem etiam æqualem, vel laxiorem est, quod regula illa Tertiariorum non sit perpetua, sed finienda, & consumenda, eo quod per noue recipiendos restituti nequeat. Arg. cap. 5. adhuc, de relig. dom. in 6.

DECISIO XXIV.

Ex conf. 20. alias 14. de statu monach.

Regularis quamuis sine prælati licentia nihil habere, possidere, dare, vel accipere possit, c. non dicatis, 5. r. quest. 1. neque de licentia tanquam rem propriam, cuius dominum, & possessionem suo nomine habeat, cap. fin. de statu monach. de illius tamen licentia bona mobilia, vel immobilia monasterij tanquam peculium suis vsibus, & necessitatibus deputatum, ad vtilitatem monasterij cuius bona sunt, ex iusta causa, non obstante Concilij Tridentini decreto, in sess. 25. c. 2. de reg. quod nihil noui iuris inducit, sed tantum ius antiquum declarat, & de concessione sine iusta causa loquitur, habere potest. d. c. non dicatis, & c. 2. & fin. de statu monach.

DECISIO XXV.

Cum monachus ad suum prælatum ita se habeat, vt seruus ad Dominum suum, ex Innoc. in c. cum olim de priuileg. Pan. in c. edoceri, de refer. & in c. cum ad monasterium, de stat. monach. & conf. 80. vol. 2. ita vt illi resiste re non possit, cum neq; velle, neque nolle habeat, sed totus dependet a superioris arbitrio, & voluntate, c. non dicatis, 12. q. 1. c. si religioſus de ele. 6. & c. 2. de testam. in 6. & cap. Nolo 12. q. 1. potest prælati, regularis pro voluntate sua, sine vlla causa iusta beneficium regulare, & alias

quascunque concessiones monacho suo factas reuocare. cap. porrectum cap. ad audientiam, de confir. vul. & d. c. cum ad monasterium, 8. rales, & cle. 1. pen. de sup. priuileg. adeo vt inferior, etiam de spolio, contra prælatum spoliatum, modo id bono animo faceret agere non possit.

DECISIO XXVI.

Ex conf. 21. alias 12.

Cum milites sancti Ioannis Hierosolymitani tria vota substantialia castitatis, paupertatis, & obedientie in manibus superioris sub regula a sede Apostolica approbata emittant, vere & proprie religioſi, & regulares censeri debent, & proinde sub Concilij Tridentini, sess. 6. c. 3. de reform. dispositione, statuentis neminem clericum secularem, vel regularem degentem extra monasterium, etiam sui ordinis priuilegij prætextu, tutum censeri, quominus, si deliquerit, ab ordinario loci, tanquam sedis Apostolicæ delegato, puniri & corrigi valeat, comprehenduntur, etiam si priuilegia aliqua in contrarium habeant, quibus per clausulam generale Concilij per viam legis positam derogari censetur. Arg. cle. dudum. S. fin. de sep. & Fel. in cap. accedentes, num. 4. de priuileg.

DECISIO XXVII.

Ex conf. 22. alias 25.

Licet annus probationis in vtriusq; partis, id est, Natiuitatis, & religionis fauorem status sit, & vtraq; pars illi fauori, vt cuiuslibet alij iuri suum fauorem concernenti, renunciare potest: cap. quod ob gratiam, de reg. iur. in 6. & l. quod fauore. C. de legib. adeo vt consuetudo generalis ante Concilium Trid. habeat, vt professio ante finem anni probationis facta de consensu partium valeat extra religionem quatuor mendicantium, c. non solum, & c. conf. de reg. in 6. eo quod ante illud, probationis annus principalis in fauorem priuatum, quæ publicum introductus videbatur; professio tamen contra legem prohibentem ne ante certam ætatem fiat, emissa, vt ante decimum sextum annum per Concilium Tridentinum, sess. 25. c. 15. de regul. aut ante decimum octauum annum in Monasterijs, in quibus prohibetur illa fieri ante illum, & etiã ante Tridentinum in ordine mendicantium ante finem anni nouitatus facta, non valet, ex Hoff. & Pan. in c. quia infulis, de regul. eo quod lex profiteri ante illam ætatem vetans, vtilitatem publicam, potius quam priuam partem respicere videtur, cui partes stare tenentur, adeo vt actus contra legem sic prohibentem illum fieri factus non valet. l. non dubiam. C. de legib.

DECISIO XXVIII.

Ex conf. 33. alias 10.

Cum religioſi militiæ sancti Stephani post Concilium Trident. sub regula S. Benedicti erecta & a Pio IV. confirmata sit, consequenter professi eiusdem ordinis vere religioſi censenda sunt, & castitatem coniugalem, & paupertatem, quamuis non omnimodam, illam tamen, quæ regula eorum requirit, sita scilicet vt liberam testandi facultatem non habeant, sed limitatam, relinquendo quintam partem ordinis) & obedientiam vouent: vnde & beneficia tantum regularibus professis provideri solita, obtinere possunt, vt asserit Concil. Trid. sess. 14. c. 10. de reform. & sess. 25. c. 21. de reg. Et quamuis iure communi, castitas coniugalis, & talis paupertas ad solemnem religionis votum constituendum sufficere non videntur, c. cum ad monasterium, de statu monach. & S. Th. 2. 2. q. 156. art. 4. 6. & 7. Quia tamen voti solemnitas iuris humani est; ex priuilegio & dispensatione Papæ, minus, vel aucter rationabili causa subsistente poterit, ita ut verè & proprie religioſi, cum castitate coniugali, & testandi facultate consistat, ut sentit. Innoc. & gl. in d. c. ad monasterium. Caiet. 2. 2. q. 88. art. 11. & Nau. in Man. cap. 12. num. 85.

DE

DECISIO XXIX.

Ex conf. 24. alias 50.

Sicut dolus recipiendum, quamvis validitati professionis non obstat, efficit tamen ne monasterium bona ingressi habere debeat; c. constituit. 20. q. 3. ita dolus profitemis, dicens se diuites, cum nihil habeat, etsi professio ipsam non annullat, cum sit error fortunæ, facit tamen ne monasterium eum alere teneatur. Haud secus ac matrimonium contractum per errorem fortunæ, vel qualitatibus personæ valet, si non erratur in persona, c. 1. §. sicut ergo, 28. q. 1. & Nau. in Man. c. 22. nu. 12. Maritus tamen, cui dos promissa est, uxorem accipere, & alere, donec illa ei soluantur, non tenetur ex Panor. in c. per vestras nu. 4. de donat. inter virum & uxorem.

DECISIO XXX.

Quamuis infirmitas, attentio solo iure naturali, & diuino, immo & humano, cap. 1. de statu monac. in 6. & eius etiam inuolutione per Concilium Trid. sess. 27. ca. 7. de regul. facta iusta videtur causa, vt monialis extra monasterium de licentia superioris maneat, & ateneis tamen posterioribus summorum Pontificum decretis & constitutionibus, videlicet Pij V. in vna Bulla, quæ incipit circa & in alia, quæ incipit, decori. edit. 1569. constit. 100. & Greg. 13. in Bulla, quæ incipit, Deo facis, edita. 1572. constit. 13. iusta tantum causa petendi, & obinend. dispensationem infirmitas, adiuncta monasterij paupertate effecti conetur.

DECISIO XXXI.

Ex conf. 25. alias 48.

Profectio a laborante morbo Gallico, vel alio contagioso, illo tacito facta, non valet, si religio, quam professus sit statutum Papæ, vel suum a Papa confirmatum habeat, quod professionem negatio morbi factam annihilat, & ei rei potest sine aia Papæ licentia. Secus autem si religio nullum tale statutum habeat: Tunc enim professio iure communi attendit, & gritudine etiam morifera non annihilatur; potest tamen talis iuste a prælato puniri, & imposita poenam ob commissum peccatum subire tenetur.

DECISIO XXXII.

Ex conf. 26. alias 3.

Sicut professio religionis ab excommunicato, vel ad rationem obligato, facta valet, c. cum illorum, de ser. excommu. & cap. 2. de oblig. ad ratiocin. licet uterque peccet: ita etiam patet, sub tanta paupertate laboranti; ut, vt filius sine peccato religionem profiteri nequeat, professio ab eo facta valida est, filius tamen sic professus ad sustentandum parentibus, non alio modo sustentare valentibus exire tenetur, si viri prudentis arbitrio, utroque tempore scilicet ingressus, & egressus potuerit, & possit eorum paupertati subuenire, qua cessante, ad monasterium redire obligatur.

DECISIO XXXIII.

Ex conf. 27. deest in Notis.

Cum metus iuste illatus, nec actione pariat, nec actum annullat, vel rescindit, si mulier, ff. de eo, quod me tus causa, sicut Princeps indulgetis poenam mortis iuste damnato, ex lege, vt ducatur in uxorem aliquam pauperem, quam si ducat, valet matrimonium: Ita etiam professio damnata ad carcerem perpetuum, qui liberatur a Papa, ea conditio, vt modo religiosus fiat, satis libera, & valida esse ferri debet: cum professio facta in metu iusto non rescinditur, nec metus iuste illatus, libertatem actus tollit.

DECISIO XXXIV.

Ex conf. 28. alias 26.

Vouens religionem sine intentione seruandi regulam eius, modo animum proficendi habeat, ad eam seruandam obligatur: ita Nau. in Man. c. 12. nu. 50. Secus tamen si nec animum proficendi, nec illatenus obligandi se religioni habuit, sed solum simulandi; Cum professio &

uorum in foro conscientie sine consensu, & animo obligandi se constare non possint: Arg. cap. tua, de sponsal. & c. cum d. lectus, de his quæ vi; in foro tamen exteriori animum proficendi habuisse iudicabitur.

DECISIO XXXV.

Ex conf. 29. alias 30.

Cum a iure antiquo recedendum non sit, nisi quatenus per nouum expressè recedatur: præcipimus, C. de appell. & annus nouitiatus, admisso, & reiecto in fauorem recipientium, & recepti statuta sint & proinde nec contra utriusque consensum retorquenda; arg. cap. quod ob gratiam, de regul. iur. Prælati, & Conuentus, vel Capitulum, dilatoriem ad proficendum nouitio post annum nouitiatus probato a se pro idoneo, non obstat Conc. Trid. sess. 25. ca. 16. de reg. iusta de causa concedere potest, quia id in vltimo Concilio fuit, nec per illud contrarium exprimitur, sed solum additur, vt finito nouitiatus anno nouitios pro idoneis habitos admittant, aut reiciant, & consequenter cum cogere ad proficendum, aliud sit, quam admittere ad professionem, vel reijcere, & a diuersis non fit illatio l. Papin. ff. de minorib. & ca. ad audientiam, de decim. admittis iusta de causa professionem suam differre potest.

DECISIO XXXVI.

Ex conf. 30. alias 20.

Quamuis ante decem & sex annos completos professio valide fieri non possit, ex Conc. Trid. sess. 25. ca. 15. de regul. & aliter facta nulla censetur, quia tamen habitum suscipere, aut nouitiatus annum ante decimum sextum annum implere Concilium non vetat, annus probationis incipit immo & perfici ante decimum sextum annum completum potest, & virtute illius probationis expleto decimosexto professio iuxta ius antiquum, Cle. eos, de regul. quod nullatenus quoad hoc correctum est, licite fieri potest: Non tamen verè professus censetur, qui antequam expresse proficatur, expelli potest; ratio enim dicitur, vt tanta libertate vt possit nouitius ad exeundum quantum conuentus ad eijciendum; Cum statutum in vno correctum locum habere censetur in alio, dummodo eadè ratio idem dicitur in eo, l. 1. C. de confes. lib. 12. & Felin. in proœmio Greg.

DECISIO XXXVII.

Ex conf. 31. alias 24.

Regularis Episcopo subiectus, & etiam exemptus, de licentia Superioris sui, Vicarius, & Cubicularius, Episcopi esse potest; c. cum pastoris, 2. q. 7. Innoc. in c. c. l. & A. & Fel. ibi, de re iudic. di. modo habitum retineat: Solutus autem Papæ est facultatem facere extra Monasterium manendi sine habitu c. 2. Ne cler. vel mon. in 6. & c. clerici, de vit. & hon. cleric. qui tamen tam difficile ferè dispensat, vt Monachus habitum subtus vestem deferat, quam illum omnino dimittat, ita Gl. ff. in clem. 2. de vit. & honest. cler. Pan. in c. Deus, qui tit. eo.

DECISIO XXXVIII.

Ex conf. 32. alias 31.

Licet iure antiquo ad Apostolica, de reg. anteq. professio ante annum probationis facta valebat, exceptis ordinibus Medicantiis, c. Non solum, c. c. institutionem de regu. in 6. & etiam in illis si habeat ad id ius priuilegium; Hodie tamen ipso iure est nulla, sicut etiam nulla censetur, si ab aliquo, qui ignorabat Concilij Tridentini decretum, sess. 25. c. 15. de regul. aut in Monasterio, quod habebat priuilegia admittendi ad professionem volentes ante annum proficere anno 1564. die prima Aprilis, ante annum probationis expletum, emissa fuisset, nõ obstante constitutione Pij Quarti super declaratione temporis ad Concilij Tridentini decreta obseruanda sub datum

25. Calen. Augusti 1564. statuentis, ne Constitutiones a Concilio factæ ante Kalend. s. Maij Anni 1564. obligare censerentur. Quia cum lex Concilij Tridentini, quia annullatur professio intra annum probationis factæ, condita, & promulgata sit Anno 1563. quarto Decēbris, & lex omnis maxime Conciliaris iuste cōdita, & promulgata ligat post duos menses a tempore promulgationis illius. d. 4. c. in istis, §. leges, si longius tempus ad ligandū ei non præfiguratur; Aut. vt factæ nouæ const. coll. 1. §. & c. quod dict. s. dist. 16. & cap. 1. de postul. præl. consequenter etiam professionem ante annum probationis finitum em. s. m. Calen. Aprilis anni sequē. is 1564. annullat; præsertim cum prædictum Concilium Trid. sess. 25. c. 22. de regul. expresse declarauit, velle se, vt statim leges factæ in sessione ad Regulares pertinentes, executioni mandarentur, quo l. perinde fuit, ac dicere, ex nūc, siue ex hoc tempore ligent, & executioni mandent illam Episcopi, & alij Ordinum Prælati: Et cum lex hoc mandat, ligat etiam ignorantes, quo ad actus nullitatem, licet non quoad alias penas, vt ait Gloss. in Clem. 2. de hæret. in verbo, ex nūc, de quibus declaratio Papæ, vt ex tenore illius colligitur intelligenda est excusans solum a pœnis extrinsecis, quas stricto iure multatioquin contrafacientes incurrissent: Professioni vero ante illud tempus factæ nihil prodest, aut nocet, vt propterea de ea iudicandum sit, ac si nulla talis declaratio facta iudicanda fuisset nulla; si declaratio Papæ non accessisset, ita & ea accedente nulla, & inuolida censeri debet, quia professio facta pure eo momento, quo fit valet, aut non valet, nec in suspensio esse potest, (sicut nec Baptismus, ordo, vel Matrimonium) & si non valet, nec per illam declarationem validari potuit.

DECISIO XXXIX.

Ex cons. 33. alias 62.

39. **Q**uamuis olim annus probationis in fauorem vtriusque partis, tam Monasterij, quàm illud intraturi inductus sit. c. ad Apostolicam, de regul. ita vt illi fauori ac vtriusque partis consensu renunciari posset cum iuri in fauorem suum introducto quilibet renunciare poterit; I. si quis in C. de pactis, & c. gratum, de off. del. Adeo vt in non Mendicantibus professio valde intra annum probationis fieri posset, d. c. ad Apostolicam modo tamen probationis anno, nec Monasterium, nec Nouitij renunciare possunt ex constitutione Conc. Trid. sess. 25. c. 15. de regul. eo quod annus ille non amplius ius priuatum, sed publicam religionis utilitatem respicit, iuri autem publico renunciare nemo potest; c. si diligenti de for. comp. & leg. ius publicum. ff. de pact. unde nec Regularis in una religione professus, & ad aliam translatus, anno probationis concessio renunciare valet; & professio aliter facta intra annum in secunda religione, etiam de vtriusque partis consensu nulla omnino censetur; eo quod professio ante decimum sextum completum facta, & facta ante finem anni probationis a Concil. Tr. ubi sup. parificatur; ideoque sicut professio ante decimum sextum annum de consensu Nouitij facta non valet; ita & ante finem anni probationis de consensu eiusdem facta, nulla erit, quandoquidem de parificatis idem iudicari debet. cap. licet ex quadam, de testib. & l. fin. ff. mand.

DECISIO XL.

34. 34.
Ex cons. 37. [alias] 17.
43. 29.

40. **P**rofectio ante decimum sextum ætatis annum completum, uel ante finem anni nouitatus facta nulla censetur, ex Concil. Trid. sess. 25. cap. 15. de regul. nec ne per gestationem habitus indistincti ab habitu professorum, etiam intra Monasterium post annum decimum sextum completum, & etiam per alium annum integrum, putans se esse profectum, eo quod putaret prædictam professionem a se factam, validam fuisse, eam validatè censetur, nisi sciens & prudens illam fuisse nullam, de nulla validam facere voluisset; ita vt ab eo tempore professus esse inciperet. vt ait Caiet. 2. 2. q. 189. ar. 5. & Nau. in Man. c. 1. 2. nu.

71. unde nec ingressus Monasterium, & post decem menses sine licentia illud egressus, & postea Monasterium aliud eiusdem religionis adiens, in quo receptus de consensu fratrum post duos menses emisit professionem, & multos annos ibi perseueras valde professus est eo, quod illam ante vnum annum continuum completum emisit ex Conc. Tr. ubi sup. Nec sufficit quod decem menses in vno Monasterio & alios duos in alios manerit, vt annus pro completo censeatur, quia annus debet esse continuus; ca. 1. de regu. in 6. Nec professio nulliter facta sine scientia nullitatis, sola perseuerantia ratificatur, ita Cai. ubi sup. & consequenter sic professus vere religiosus non est, & libere sine vlla dispensatione ad aliam religionem transire potest.

DECISIO XLI.

35. 27.
Ex cons. 44. [alias] 24.
49. 27.

41. **P**rofectio in ordine Minorum ante decimum septimum annum completum ipso iure, & vi statutorum illius ordinis nulla est, & nullum producit effectum. Arg. C. de Trid. sess. 25. c. 15. de regul. & sic professus ad aliam religionem archiore, vel strictiorem transire, vel uxorem ducere poterit, si nihil aliud obstat ac si professionem illam non fecisset: cum non præter impedimentum, quod de iure non fortitur eff. c. m. c. Non præter, de reg. iur. in 6. Et licet sic ante decimum septimum completum professus, nouam professionem post illum completum facere teneatur ad hoc, vt vere professus & religiosus sit, vel publice de nouo proficendo, vel quod satis esse videtur eam ratificando, noua tamen receptione Capitulari non indiget, sed sufficit, quod Monasterium in illo consensu permiserit, quo eius professioni consensit, & eam recepit; & professio valida esse incipit a solo tempore ratificationis, & non antea.

DECISIO XLII.

42. **C**oncilium Tridentinum sess. 25. c. 15. de regul. professiones tacitas non tollit, & ideo post illud perinde sunt habendi pro tacite professis illi, qui per annum totum nullatenus interruptum habitum in illis ab habitu professorum, ac ante illud, tulerunt; & consequenter qui habitum in anno decimo sexto, vel prius accipiunt, si illi toto vno anno gestant, donec annum decimum septimum ingrediantur, tacite professi censendi sunt. Arg. c. 1. §. 2. de regul. in 6. & c. eos, tit. eo. Quamuis quoad hanc tacitam professionem inter eos, qui emittunt professionem ante decimum sextum annum completum, & alios qui eam non emittunt, differentia est, quod hi procul dubio professi censendi sunt, si per vnum annum totum gestent habitum, donec ingrediantur decimum septimum annum, nisi reclamant, aut protestentur, nullatenus esse si animam proficendi, donec expresse proficentur; Alij vero, qui professionem ante decimum sextum impleverunt expresse faciunt, non censentur tacite professi, si ideo manent in Monasterio post incceptum decimum septimum annum, quia putant professionem suam valere, in quo non manerent, si eam non valere putarent, quia ad ratificationem professionis inuolida factæ non sufficit in Monasterio manere, si ideo manet, quia putat valere professionem factam, & per illam obligari ad manendum, sed recipitur, quod sciat illam non valuisse nec obligari ad manendum, & eam non obstantem hac scientia vult eam pro bona, & recta habere, & se ad eam firmandam obligari, vt tenet Caiet. 2. 2. q. 189. ar. 5. & Nau. in Man. cap. 12. nu. 71. Quia errans, & ignorans consentire non censetur, I. si per errorem, ff. de iurisd. om. iud.

DECISIO XLIII.

36. 19.
Ex cons. 43. [alias] 29.
44. 24.
46. 27.

43. **H**abitum religionis ante decimum quartum ætatis annum suscipiens, & per aliquot annos vitam in diuersis Monasterijs transiens, & tandem legitime iam a tate ad pro-

ad profitemdum; ad aliud Monasterium eiusdem ordinis veniens, ubi a superiori recipitur, & nulla facta expressa professione ab eodem ad ordines suscipiendos mittitur, & quasi professus ab omnibus tractatur, & ad actus professorum proprios admittitur non censetur propterea tacite professus ex Panor. in c. vidua. de reg. eo quod nunquam complevit annum probationis, qui debet esse continuus, & cum intentione probationis faciendae, ita Conc. Trid. sess. 25. c. 15. de Regul. nec per ordinationem ad titulum Religionis, aut per habitus gestationem multorum annorum tacitam professionem fecisse de censur. nisi scilicet se professum non esse postea gestatione habitus professionem ratificet, & se obligare intendat.

DECISIO XLIV.

Ex consil. 38. alias 4. de diuortijs.

44 **Q**uamuis vxor sepius adulterata, & damnata adulterij per iudicem secularem, & in pœnam eius, intra Monasterium inclusa redire debeat ad maritum cum recipere volentem intra biennium; Auct. sed hodie. C. ad leg. sul. de adult. separata tamen a viro per sententiam iudicis ecclesiastici, nec vxor ad maritum, nec e contrario maritus ad vxorem, redire tenetur: ex Gl. in c. Agathosa. 27 q. 2. & c. literas. §. si. de restit. spol. maxime si vel ipsa mariti seuitiam, aut maritus vxoris insidias metuat.

DECISIO XLV.

Ex consil. 36. alias 18.

45 **P**rofessio in alio ordine Mendicantium intra nouitiatus annum, licet etiam ante Concilium Trid. nulla fuerit, c. non solum. & c. constitutionem. de reg. in 6 & c. 1. §. pen. de relig. dom. in 6 ad religionem tamen in genere, id est, ad faciendum se religiosum in aliqua religione approbata, si receptores inueniret, obligabat. Gl. & Archid. in d. c. non solum Ang. ver. religiosus. §. 14. & Syl. ver. rel. g. 3. quæst. 5. Sic autem religiosus factus in genere, quamuis matrimonium postea contrahendo peccet, matrimonium tamen valet; sed mortua vxore, religionem aliquam intrare tenetur.

DECISIO XLVI.

40. 12.
Ex consil. 41. [alias] 41.
32. 33.

46 **P**er habitus delationem nõ fit professio tacita, nisi tria concurrant; quorum vnum est, quod sit indistinctus ab habitu professorum c. 1. §. qui vero. de regul. in 6. Secundum est, quod deserat eum in monasterio, & congregatione, c. eos. de reg. & Host. in c. vt cleric. de reg. Frac. in §. fin. c. 1. de reg. in 6. (& habitum religionis etiam extra monasterium deserens de licentia, obedientia, vel mandato superioris, censetur illum intra monasterium deserere. ex Pan. in c. ex rescr. de iureiur.) Tertium est, illum intra monasterium per annum continuum deserat, adeo vt quamuis deserat quatuor menses continuos, si postea exiret, & iterum teneretur, & octo, vel plures menses deseret, & vicissim exiret ante annum continuum completum, non censetur professus. c. 1. de reg. in 6. Arch. d. & Fran. bi. Vnde milites Hierosolymitani, & alij cruciferi qui vniuersam militiam exercet, intra monasterium religionis habitum legitime suscipiunt, postea ex licentia, & mandato superioris bellando, vel negotia religionis, aut monasterium intrando, annum probationis extra monasterium finituro: cum regularis, vbicunque sub obedientia manet, in monasterio manere censetur. Pan. vbi sup. nu. 5. & Syl. ver. religio. 3. q. 19. Nec minus religionis austeritates extra manendo, quã intra experitur, cum sepius grauius sit extra monasterium, quam intra degere. Quamuis iure alio necessario non est, vt nouitius probet, & experiat omnes austeritates monasterij in indiuiduo, vel in parte, sed satis est quod eas in genere experiat per vnum totum annum degendo sub obedientia prælati, adeo vt qui statim post ingressum, & habitum suscipit agrotare inciperet, & eger. per quatuor, sex, vel decem menses

intra monasterium sub obedientia maneret, recte in fine anni profitemi possit.

DECISIO XLVII.

Ex consil. 42. [alias] 32.
45. 33.

47 **A**nus nouitiatus ita necessario debet esse continuus, vt si aliqua parte anni, etiam per solos tres dies foris maneat, annus probationis interruptitur, nec conliguntur partes illæ interrupte, sed incipere debet ex integro a principio partis posterioris. Pan. in c. ad apostolicam, de reg. & Fran. in c. 1. de reg. in 6. Nouitiatum tamen non interruptit iuratio in monasterio aliquo tempore, etiam animo non profitemdi.

DECISIO XLVIII.

Ex consil. 47. alias 15. de statu monach.

48 **A**bbas, aut alius prælatus regularis legè sibi ponere non potest, a qua recedere nequeat, aut monacho concedere, vt pecunias apud se retineat, & expendat pro arbitrio suo, ita vt superior id ei prohibere non possit, neque eas illi auferre, vel aliquam partem earum ad eas impendendas in alios vsus quam ipse veller, c. cum ad monasterium. §. ali. & §. si. de statu monach. c. hoc esset monachum suum proprietarium facere sed solus Papa præfaram licentiam concedere potest, ita quod illas in vsus pios & honestos sine vlla alia suorum prælatorum licentia impendere possit, & quod illa em pium vsum impediunt non possint, nisi esset viri, de præben. & Pan. ibi.

DECISIO XLIX.

Ex consil. 2. alias 9. de censib.

49 **G**eneralis ordinis Minorum de obedientia, virtute confirmationis priuilegiorum eiusdem ordinis a Greg. XIII. quatenus non sunt Concilio Tridentino contraria, quibus id expresse dem conceditur, non obstante iure communi aut bulla Pij V. de hac re quæ incipit, de cor. edita 1769. moniales sibi subditas, de vno ad aliud monasterium causa correctionis, vel nouæ foundationis, sine aliqua episcopi approbatione, transire, & mutare potest. Quamuis enim iure communi, cap. 1. de statu reg. in 6. statutum sit, ne monacha monasterium egredi possit, nisi in grauis infirmitatis periculo, ita vt non possit cura alijs sine scandalo commorari, & lex vniuersalis vniuersaliter intelligenda sit; h. de preio. ff. de publ. in rem act. fallit tamen quando inuenitur alia lex, quæ illam limitat: vnde cum in Conc. Trid. sess. 25. c. 9. de reg. & in Bulla Pij V. alij casus excipiuntur, & casus aliqui a regula generali ob æquitatem exceptus, eadem suadente ad alios extenditur: iuste poterit super Moniales ad aliud monasterium causa correctionis, vel nouæ foundationis mutare; cum tam Pij V. Bulla, quam Concilium Tridentinum, & ius commune, solum exitum Monialium sine iusta & legitima causa prohibeant, nihilq; obstant, aut reseruatio Pij V. cum ille successoris sui inuouans postea ordinis privilegia, auctoritatem tollere nequeat, quia par in parem non habet imperium, c. in nouit. de electio. aut Concil. Trident. decretum, quod episcopi saltem approbationem in huiusmodi translatione requirit. Quia solum de Monialibus eidem episcopo subiectis, vel de ita exemptis, quod solij Papa immediate subsunt. Non autem de alijs exemptis, quæ alijs aliorum ordinum prælatis subsunt, intelligitur.

DECISIO L.

Ex consil. 49. alias 61.

50 **Q**uamuis ius præsentandi ad Abbatiam & ad aliud quodcunque beneficium ex Papæ priuilegio licet conuenire potest, vt ait Gl. in c. p. sum. 16 q. 7 & in c. imperium d. 16. quia tamen idoneos tantum præsentare tenetur, alioquin non valet præsentatio, c. monasterium. 16. q. 7 & c. cum vos de offic. ord. vniuersi ordinis regularem aut Abbatem, ad alterius ordinis regularem, aut Abbatem, ad alterius ordinis beneficium, aut Abbatem, præsentare non valet, eo quod vniuersi ordinis religiosus ad beneficia alterius inhabilis est, c. cum singula. §. si. de præben. in 6.

in 6. & Abbas vnus ordinis ad alterius ordini Abbatiam translatus, annum nouitatus in secunda agere tenetur, vt professio valida esse possit ex Conc. Trid. sess. 2. c. 5. cap. 15. de reg. cum huius secundæ nouus religiosus, seu nouitius esse poterit, licet antiquus sit, alterius; qua translatione, cum priori religioni subiectus esse desinat, officium diuinum iuxta formam secundæ recitare tenetur, & si transitus ad laxiorem ordinem fiat, necessaria est Papæ licentia obtenta Gl. in d. c. cum singula. quamuis si strictior sit, petitio licentiæ, etiam si non obrineretur, sufficeret, cap. licet. de regul.

DECISIO LI.

Ex conf. 50. [alias] 77.
51. 78.

51 **P**relatus regularis, subditum suum regularem propter delicta, etiam incorrigibilitatem, habitu, & ordine perpetuo priuare potest, sic tamen a se eiecitum a religione, vt aliam strictiorē ingrediatur, obligare nequit. Quia sicut regulariter extra suum territorium, & locum, vbi habet iurisdictionem, iudex iudicare, & sententiam ferre non potest, c. 2. de const. in 6. ita neq; extra tempus, intra quod habet illam, obligare valet. In vna ff. si cert. petat. sic autē de religione iustē eiectus, episcopo originis, seu vbi victurus est in habitu clericali subiectus manet cap. si. de regul. Fugitiuos autem, & iniustē, vel inordinatē sine causa cognitione eiectos regulares, Prælatus, quotannis querere; & etiam iustē & ordinatē eiectos, & ad monasteria & religionē redire volentes recipere tenentur. c. si. de reg.

DECISIO LII.

Ex conf. 52. alias 1.

52 **C**um status regularis melior sit seculari, eo quod ille in via perfectionis est, c. duz. 19. q. 2. quem statum etiam ipse Christus assumpsit; consequenter ceteris paribus melius, & Deo gratius est, ecclesiam collegiatam regularem, quam collegiatam secularem fundare.

DECISIO LIII.

Ex conf. 53. alias 73.

53 **P**relatus regularis quamuis religiosum suum propter delicta sua habere priuare, & etiam ab ordine eiecitare queat; eum tamen ob solam infirmitatem incurabilem superuenientem post professionem, ab ordine, & obedientia absolueret, aut eiecitare nequit, si ut nec illi facultatē dimittendi habitum & illo dimisso clericalem assumat, vel alium & sub obedientia episcopi viuat, concedere potest.

DECISIO LIV.

Ex conf. 54. [alias] 72.
55. 71.

54 **R**egularis ob parentum necessitatem, monasterium iustē de licentia superiorum exire potest ad eis subueniendum, si id facere poterit, ex S. Th. 2. 2. q. 101. art. 4. & Caiet. ibi. & Nau. in Man. cap. 14. num. 14. Quia licentia, non solum Papæ, sed etiam Generalis, vel Prouincialis retento tamen habitu concedere potest. Solum autem Papæ, vt hanc ob causam religiosus foris maneat, dimisso habitu, dispensat; cap. 2. ne cler. vel monach. in 6. & c. sanctimonialis, distinet. 23. Nec eam licentiam congregatio concilij, aut generalis ordinis concedere valet; cum etiam religiosus factus episcopus sui ordinis habitum gestare debeat, c. clericus 2. de vita & honest. cleric.

DECISIO LV.

56. 56.
Ex conf. 57. [alias] 66.
63. 65.

55 **Q**uamuis iure communi, c. licet, de regul. & Concilij Tridentini decreto, sess. 2. c. 19. de reg. a strictiori ad laxiorem religionem transeundi facultas a solo Papa conceditur, iusta tamen de causa etiam Generalis & Superior religionis ad laxiorem etiam religionem, non obstante Tridentino, transitum concedere potest; Arg. cap. statumus. 19. q. 3. & Pan. in c. significatum, de regul. cum

mens & intentio Concilij non fuit facultates iudicatas tollere, quæ ad talem transitum sufficiunt, quales sunt transitus ex iusta causa, & consensu superioris; cui sic translato, in foro exteriori necessaria superioris, cui sic translato, facultate cum causæ cognitione a superiori concessa, vt si opus sit, post mortem superioris, & etiam antea iustē se defendat. Nec sic transitus ab vna religione ad aliam, ad beneficia, aut officia religionis ad quam transit, iure communi in habilis redditur, Cle. 1. de regul. dummodo ex aliquo mendicantium ordine non tranierit.

DECISIO LVI.

Ex conf. 58. alias 5. de statu monach.

56 **N**ouitius contra quem sunt indicia violenta, per quæ quasi vehementer creditur cecidisse vnum collegam professum, a prelato monasterij cuius est nouitius puniri potest, dummodo ei iurisdictione cognoscendi de crimine requirenti depositionem (quale est homicidium) iure aliquo speciali, vel consuetudine competat, quæ tamen iure communi non competit, ita Decius & communis in c. si clericus, de iureiur. secus autē si neq; de consuetudine, neq; iure aliquo speciali iurisdictionem illi habeat. Eandem autem quam in professos, etiam in nouitios iurisdictionem, tam in civilibus, quam in criminalibus habet; cum enim hi canonis priuilegio gaudent, c. si quis suadente 17. q. 4. etiam & superiori monasterij in poenis subijci debent.

DECISIO LVII.

Ex conf. 59. alias 52.

57 **C**um Casinenses priuilegium ab Eugenio IV. habeant, quo cauetur, ne eiusdem ordinis monachi a sua religione abstrahantur, aut sponte venientes recipiantur, etiam occasione archiepiscopalis ordinis, & religionis; bñq; consensu Capituli Generalis seu Præfidentis & maioris partis visitatorum dictæ congregationis, etiam auctoritate literarum Apostolicarum, in quibus de huiusmodi persona, ac religione mentio facta non fuerit, sub pena excommunicationis, quam ipso facto incurrit, qui facta eis notitia de huiusmodi priuilegio, monachum dictæ congregationis intra triduum non relaxauerint, vel se abiecerint, consequenter monachus Casinensis ad Carthusianos non petita a suis superioribus licentia transiens, peccat mortaliter, & a prelato prioris monasterij reuocari potest, & redire, & poenitentiam subire tenetur, ex Conc. Trid. sess. 25. c. 1. de regul. & Carthusiani intra triduum post inuocationem priuilegij, eum non restituentes, vel non abicientes excommunicationem incurrit; Secus autem si ante transitum petita sit, licet non obtenta licentia, talis enim transire, & ab illis retineri potest, non obstante dicto priuilegio, quod limitandum est, ita vt locum ubi habeat quando prius petita sit licentia ad regulam strictiorem transeundi, licet non obtenta, c. licet, de reg.

DECISIO LVIII.

Ex conf. 69. [alias] 11.
61. 13.
de maior. & obed.

58 **R**egularis in alteram religionem translatus, post professionem in ea factam, posterioris monachus efficitur, & iuxta professionem in ibi emissam, in choro, & cap. sedere, & vocem dare debet; Arg. c. 1. & c. statumus, de maior. & obed. dummodo qui transferitur in eo subditus & finis efficitur; sin autem in aliam religionem translatus sit, vt in ea presit, & renunciat prelatus, secundus post prelatus, in memoriam honoris, quem gerit, sedere debet, nisi concurrat alij, qui maiorem honorem gesserunt. Arg. l. 1. ff. de albo scriben.

DECISIO LIX.

Ex conf. 62. alias 37.

59 **S**icut professionem admittere nec solus prelatus, nec solus conventus potest, vbi ad vtroq; spectat, ita nec

prelatus, & media pars conuentus professionem admittere possunt, cum maior pars conuentus sit necessaria; arg. l. quod maior, ff. ad munic. & gl. in c. si. de reg. iur. in 6. & solo iure communi a tenent monachorum receptio ad conuentum, & prelatum immediatum monasterij, in quo nouerunt annum impluit, non autem ad generalem, presidentem, aut alium superiorem mediatum pertinet, arg. c. ad apostolicam, de reg.

DECISIO LX.

Ex conf. 64. alias 80.

Regularis ob delicta, & incorrigibilitatem per sententiam superioris ex ordine iuste eiectus, extra suum ordinem, & monasterium iura pretest conscientia remanere, adeo ut si redire nolit, neque a confessorio in foro inferiori, neque ab illo iudice in foro exteriori ad redeundum cogi possit: sed nec etiam ad aliam religionem transferendum compelli valet, aut ad suum ordinem redire, aut superiores eius, utrum iterum recipiant, rogare tenentur. Ad aliam vero religionem transferens, requiritur noua professio, ut illius ordinis religiosus fiat. Quin etiam forte nec ad suum ordinem redire potest, ita ut si noua professione recipiat saltem ad eum locum, & gradum, in quo ante sententiam erat.

DECISIO LXI.

Ex conf. 65. alias 74.

Quamuis clausura Regularium lege vniuersalis ecclesie sit inducta, c. placuit, c. monac. 2. 16. q. 1. potest tamen prelati, ut ait S. Th. 2. 2. q. 101. art. 1. non solum ob parentum necessitatem, sed alias etiam ob causas iustas & honestas cum regulari dispensare, ut honestis in locis, & habitu suo retento extra monasterium maxime ad monasterij utilitatem, maneat.

DECISIO LXII.

Ex conf. 66. alias 5. de verb. signific.

Canonici Regularis domos separatas, & extra claustrum possitas, in quibus morari solent ancilla, & recipi cognati amici, & alij hospites utriusque sexus, qui predictos canonicos vident, vel charitatis officium istud impendant, non obstat. Bulla Pij V. que incipit Regularium. Icite habere possunt, nec vlam excommunicationem, vel aliam poenam propter aduentum, vel ingressum mulierum honestarum in praefatas domos, ob causas honestas incurrunt; cum virtute illius, solum monasteria clausa, & non alias Regularium domos, mulieres ingredi prohibentur.

DECISIO LXIII.

Ex conf. 67. alias 68.

Regularis cum licentia superioris monasterij, & iusta de causa, (qualis est utilitas directa, vel indirecta monasterio exinde proueniens, c. Monachi. 1. & 2. 26. q. 1. aut studium discendi, vel docendi literas religioso conuenientes, & alia similes ad boni & prudentis viri arbitrium) extra monasterium manere potest, neque vlla ad hoc Papae licentia, aut dispensatione indiget.

DECISIO LXIV.

Ex conf. 68. alias 53.

Cum iusta de causa de vna ad aliam religionem transire liceat, quamuis quoad forum conscientiae, plura, quam quoad forum exterius ad hoc requiruntur; ex Sylu. ver. Religio. 4. q. 2. Ad Carthusianos non solum minoritate, & omnes alij religiosi etiam Mendicantes iure communi Extravaiani. viam de reg. transire possunt, sed etiam Carthusiani iusta de causa, ut causa melius seruendi Deo, dum absit scandalum, & infamiae prioris religionis, ad minoritas seruantes ad vnguem regulam suam, quoad forum conscientiae transire, & in secunda, bona fide manere possunt. Ita Syluest. vbi sup. quaest. 6.

DECISIO LXV.

Ex conf. 66. alias 75.

Minores conuēuales a Pio V. de auctoritate, alios benedictos receptores Regulares Mendicantes, vel non mendicantes quere tenentur. Benedicti autem receptores ij solum intelliguntur, qui de consensu totius conuentus, aut maioris partis, & non aliter, eos recipere, & ordini incorporare possunt, cum ad valorem actus nec voluntas sola sine potestate, nec sola potestas sine voluntate sufficiat. c. cum causa, de offi. de leg. & gl. ibid. vnde solum prelati sine consensu conuentus eos recipere nequeunt.

DECISIO LXVI.

Ex conf. 70. alias 13. de statu monach.

Sicut religiosus prouisus a Papa de beneficio manuali, & ad numerum amovibili, non querit Papa, sed ipsi, & suo beneficii, vel ecclesie suae, siue conferatur ei a Papa cum clausula, ut teneat ad vitam, siue sine illa, ita quod maneat Manualis; c. nostram & c. postea de confirm. viil. vel in viil. ita etiam eadem, & maiori ratione Religiosus quicumque seu Canonicus Regularis beneficiarius, a superiore, qui est inferior Papa prouisus, administratio nem fructuum suarum commendarum, & beneficiorum per collationem canonice superioris sibi factam habet, de fructibus illorum disponere perinde, ac clerici seculares fructibus suorum beneficiorum, & consequenter de illis de deceter sustulerit, & in opera pia impendere potest, ex Card. in clem. 2. de vita, & honest. cler. & quicquid acquirit, non monasterio, vbi professus est, sed beneficio ecclesie, Hospitali, praepositis, vel commendis, ad quarum gubernationem assumptus est, acquirit, c. si quis iam translatus 1. q. 2. & c. pro cuiuslibet 16. q. 1.

DECISIO LXVII.

Ex conf. 71. alias 7. de donat.

Regularis de licentia Papae ab vna religione ad aliam translatus, & de licentia eiusdem alicui Hospitali inferuens, de questis ad pios vsus, per viam donationis, vel alterius contractus irrevocabiliter inter viuos facti, disponere potest. Non tamen per viam vltimae voluntatis, per quam nullus religiosus religionem professus, sine facultate testandi, quicquam disponere valet.

DECISIO LXVIII.

Ex conf. 72. alias 59.

Translatum ad religionem laxiorem per iudices a iure constitutum, cum causa cognitione, Bulla incipit Sedes Apostolica, & est constitutio VIII. in ordine, Bulla vero Pii V. incipit Quacumque, & est 91. in ordine Pii IV. & Pii V. qua reuocantur privilegia, & facultates recipiendi a lenis religiosos, & iubet etiam receptos ad pristinos redire, non comprehendit, eo quod haec solum reuocat privilegia recipiendi alienos religiosos praeter ordinem iuris, sed neque iubet omnes, qui iam erant translati, ad ordinem pristinum redire, sed illos solum, qui virtute illorum privilegiorum translati erant, iuris ordine non seruato.

DECISIO LXIX.

Ex conf. 73. [alias] 85.
74. 86.

Quamuis alij regulares, ut inquit Innoc. c. cum olim. 2. de priu. contrahendo vtiliter, ea, quae acquirunt, monasterio, vel ordini suo acquirunt, siue nomine suo, siue nomine sui monasterij, vel ordinis, siue impersonaliter contrahant; ex Bal. in l. seius C. de pactis, Franciscanus in eo quod monasteria, & ordo sancti Francisci sunt incapacia dominij possessionis, & proprietatis omnium bonorum pronunciariorum, c. ex is, de reb. sign. in 6. cle. ex ini. tit. eod. contrahendo sed tantum Apostolice acquirunt, adeo ut etiam omnia iuste siue a laicis, siue a clericis, Fratibus Minoribus de obseruantia donata, sed Apostolica, & non illis acquirantur. Quae sedes Apostolica sicut de iure, in obligat. omnibus, & iuribus vtilibus coram succedit; ita saltem acquirat, in obligationibus passivis eorum, dem succeditis
29 quibus

equitas enim suadet, ut qui sentit commoda, & onus erit sentiat. c. qui sentis de reg. iur. in 6. & cle. 1. de censibus, & l. secundum naturam. ff. de reg. iur.

DECISIO LXX.

Ex conf. 75. alias 3. de statu monach.

Statutum Carthusianorum ante circiter quingentos annos factum, & quo proprietarij pecuniæ excedentis summam trium solidorum obligantur ad consistendum, vel reuelandum illud Priori intra certum tempus, sub pena excommunicationis ipso facto incurrendæ, & quod ea iam in cursa, non nisi a Priore iterata confessione absolui possint, validum, & religioni vtile est. Quamvis enim regulariter confiteri iterum semel confessa obligari nemo potest, ex Nau. in Man. c. 9. in initio nec excommunicatio sine prævia monitione ferenda sit. c. sacro. de sen. excom. & c. constit. eod. in 6. de suo tamen consensu ad peccatum semel legitime confessum denuo consistendum obligari quis potest; ita in ter cunctas de priuil. & Nau. in Man. c. 9. nu. 1. Constat autem monachum, qui consentit seruare Carthusiana statuta, consentire etiam obligationi, si quæ illa imponunt, ad idem peccatum his aliquando consistendum. Et licet propter culpas præteritas, quatenus solum sunt præteritæ, excommunicatio sine præmonitione ferenda non sit, potest tamen legitime pro culpis futuris, vel etiam pro præteritis sub conditione ferri. nimirum, ut excommunicatus sit, si non satisfaciat pro delicto intra tale tempus: Sufficit enim ut præcedat culpa, vel mora; c. Romana. §. caueat, de sent. excommun. in 6. Cum itaque in huiusmodi proprietario sit culpa, rem sibi indebite appropriando, cap. 2. & cap. super quodam, & cap. cum ad monasterium, de statu monach. & etiam mora committitur non restituendos, quod debet; nec consistendo intra terminum sibi a præfato statuto præstitutum, iuste excommunicationem incurrit: præsertim cum appropriatio & furtum trium solidorum vi statuti illius peccatum mortiferum asseritur, ut rectè propterea excommunicatio contra tales ferri possit; c. nemo & c. nullus. 11. q. 3. & consentit Nau. in Man. cap. 17. nu. 3. Quæ tamen excommunicatio non tam lata est contra non restituentem, quam contra non manifestantem, maxime cum religionem illam professus, se sua sponte obligauit saltem tacite ad illud manifestandum.

DECISIO LXXI.

Monachus Carthusianus, qui appropriauit ultra summam trium solidorum, si tunc postea restitutione fecerit sufficientem vel per se, per aliquas reliquationes honestas de ijs, quæ honestè impendere possit; vel per amicos, ante lapsum termini ad manifestandum Priori præfixum, in dictam excommunicationem non incidit, etiam si Priori postea rem non manifestet; sicut a simili nec Monitorio Episcopi de manifestando furto ligatur, qui restituit illud, neque qui ipsum iam restitutum esse nouit. Quia appropriare, & appropriatum non manifestare Priori, diuersa sunt; statutum autem illud non excommunicat appropriantem solum, sed appropriantem, & non manifestantem, quod manifestare debet: qui vero rem appropriatam ante manifestandi terminum præfixum restituit, definit rem appropriatam cum obligatione manifestandi eam habere, & consequenter appropriati per manifestationem rescindenda esse desinit, quia priuatio præsupponit habitum l. dec. m. ff. de verb. oblig. & quod non est, non potest dissolui. c. p. ad dissoluendum. de despons. impub.

DECISIO LXXII.

Quamuis regulariter dare quis potest alteri facultatem ea donandi, quæ ipse iuste donare, vel impedere possit; & consequenter Priores ordinis Carthusiani habere possent pro rectè impensis ea, quæ sui Monachi impederunt, vel donauerunt; & ita remittere valent suis Monachis obligationem manifestandi sibi appropriata, ita ut pro-

pter omissam manifestationem in excommunicationem non incidant; eo quod restitutio, & remissio, seu condonatio debiti paritari videntur. c. peccatum, de reg. iur. in 6. quia tamen nec ipsi Priores facultatem habent dispensandi bona Monasterij, & religionis, nisi in vtilitate Monasterij, & vsus pios, & iustam remunerationem iudicent; nec dispensationem suprum Monachorum ratam habere possunt, nisi in vtilitatem Monasterij, vel in pios, aut iustos remuneratorios vsus facta fuerit; cum nemo dat, quod non habet; cap. quod autem, de iure patron. quoad impensa vero, aut occultata ad alios vsus, monachis suis obligationem manifestandi eis suam appropriationem remittere nequeunt.

DECISIO LXXIII.

Cum omnia, quæ ad iurisdictionem ex privilegio perpetuo, ratione dignitatis, aut officij, aut alterius ordinariæ potestatis virtute spectant delegabilia sint; ita Gl. recep. in c. si. de offic. iud. deleg. Priores Carthusiani, quia iurisdictionem ordinariam in suos Monachos & potestatem absoluedi ratione suarum dignitatum habent; cap. cum ab ecclesiasticis prelati, & c. quanto. de offic. ord. & etiam per statuta ordinis & religionis, quæ sunt etiam leges particulares: c. cum omnes, de constit. alijs confessarijs consequenter potestatem absoluedi Monachos proprietarios, a peccatis proprietatis, & ab excommunicatione incurta ob omissionem non reuelationis eorum iuxta ordinis statuta faciendâ, subdelegare possunt.

DECISIO LXXIV.

Monachus Carthusianus, quamuis a peccato Proprietatis per Bullam Cruciatæ absolui possit, teneatur tamen postea appropriationem Priori manifestare; Absolutio enim a peccato proprietatis, obligationem manifestandi illud non tollit: Ab excommunicatione vero in cursa, eo quod intra tempus præfixum illud Priori non denuncauerit, per dictam Bullam Cruciatæ absolui nequit sine prævia satisfactioe, & manifestatione, ut sentit Sor. 4. d. 2. q. 2. art. 3. & fauent Gl. & Felin. in cap. ex parte, de constit. quia actus a delegato postposita sibi forma præscripta est nullus ex Gl. in clem. 1. de iurepar. Et ita confessarius per Cruciatam electus cum accipiat potestatem absoluedi adiecta forma prævia satisfactioe, aliter absolue nequit: præsertim cum Principis privilegium sine tertij præiudicio intelligendum sit; & si privilegium præfatum Cruciatæ aliter intelligatur, innumeris grauissimè præiudicaret.

DECISIO LXXV.

Carthusianus, vel alius religiosus aliquid ab extrinsecis furans ad vtilitatem solum Monasterij, nihil sibi querere, vel appropriare volens vnū tantum peccatum furti committit, votum autem paupertatis non violat; cum per illud solum vouit nihil sibi querendum, aut appropriatum sine licentia superioris. Sin autem furtum animo sibi querendi, vel appropriandi, vel duo peccata, vel vnum saltem, cum circumstantia necessario confrenda, committit ex Nau. in Man. in c. 6. num. 3.

DECISIO LXXVI.

Quamuis Priores Carthusiani vere Monachi sint, c. fin. de simon. & Pan. in c. quoniam Abb. de offic. deleg. & male dispensantes, uel occultantes res Monasterij, non minus quam alij Monachi contra votum paupertatis peccant, & proprietarij sunt, Arg. cap. ad monasterium. §. fin. de stat. mon. dictæ excommunicationis tantummodo denunciatores sunt; (Capitulum enim Generale excommunicationem illam fert, quod sanè Capitulum maiorem, vel saltem tantam auctoritatem in Priores habet, quâ tam ipsi in Monachos.) Sed & excommunicatio Papalis per Episcopum denunciata, Episcopum æquè ac alios ligat; ita Nau. in Man. c. 27. nu. 6. Hæc tamen excommu-

nica

catio a Capitulo Generali lata, Priorem Carthusianum male appropriantem, vel impendentem valorem trium solidorum, & non manifestantem non ligat: quia licet in favorabilibus, non tamen in odiosis appellatione Monachi venit Abbas, aut Prior qui est superior Monasterij; Neque mens Capitulo est Priores dicto suo statuto comprehendere, ut ex verbis statuit, quod Monachos subditos Priori appropriationem non manifestantes solum excommunicat, manifestum est.

DECISIO LXXVII.

77 Monachus Carthusianus, aut alius regularis, si et accipiendo, vel dando literas sine superioris licentia, contra votum paupertatis non peccet, sed solum contra votum obedientiae, c. non dicaris. 12. q. 1. cum charta literarum data, vel recepta communitate inuicis, & nulli us estimationis sit, & consequenter peccatum proprietatis non incurritur eas dando, vel recipiendo, eo quod non est appropriatio boni pecuniarj; Si tamen charta sic data, vel recepta aliquo pretio notabili valeat, & tamen saltem characteribus auratis, vel alijs imaginibus affabre depictis, & illustratis, eius datus, vel receptio peccatum etiam mortiferum proprietatis erit, & proinde Priori sub poena excommunicationis manifestandum.

DECISIO LXXVIII.

78 Monachus, quamvis regulariter eat, quae sibi superflua sunt de ijs, quae ad se alendum tribuntur, in opera pia pro suo arbitrio distribuere non potest, maxime si aliqua constitutione expressim praecipuum illi sit, ut omnia, quae illi ex cibo, & vestitu superflua sunt, communitati reddat; quando tamen, & quibus dantur aliqua pro sua sustentatione ad aliquid negotium peragendum, e. lege, ut ipse nihil amplius a Monasterio, neque Monasterium ab eo rationem impensarum petere possit, siue plus, siue minus impendat, reliqua in usus pios, & elemosinam impendere valet. Et data regulari in suum victum, & vestitum, in dubio ita dari videtur, ut honeste reliqua in usus pios impendere possit, in quos ipse praelatus iuste impendere potuit; quia tacite videtur sibi data illi facultas, nisi per alia sua statuit, vel alia iusta praelati praecipua restringatur; praesertim cum talis licentia dandi superflua pauperibus, ut plurimum Regulari maxima occasio sit abstinentiae, sobrietatis, paupercitiae, continentiae, modestiae, & charitatis, quae est vinculum perfectionis.

DECISIO LXXIX.

79 Legatum Monacho donec Superior permiserit ei in suos usus priuatos, & non ultra, factum, valet nec vlla lege prohibetur; cum usus talis voto solenni, aut simpliciter, nullo modo contrarius sit. Is enim si usus proprietarius dicitur, qui occulte, vel contra voluntatem superioris aliquid tenet; prout asserit Ioan. And. in cap. cum ad monasterium, de stat. regu. sine Superioris autem licentia expressa, vel tacita Monacho nihil legari, aut donari potest, cum potius perdat, & desinat eidem legatum, simul ac Superior noluerit ut eo utatur. An vero legatum Monacho donec Praelatus ei eo vi permiserit, repudiare expediat, praelatus serio, & prudenter, habita ratione paupertatis Monasterij, Nobilitatis & affectionis legantis, & status legatarj pensare debet.

DECISIO LXXX.

80 Carthusianus peccatum proprietatis alienando, vel occidendo rem Monasterij committens illud Priori ante diem Coenae iuxta statutum ordinis manifestando, quamvis excommunicatorem non incurrat, illud tamen al cui habent potestatem sacramentaliter a peccato absoluerit, si prius tenetur, dummodo ante diem Coenae vel Missam celebrare, vel Eucharistiam fumeret velit; cum iure Diuino omne mortale ante communionem confitendum sit, ex Conc. Trid. sess. 13. c. 7. c. 11. contra quod Capitulum Generale ordinis nec aliquid statuit, nec statueret potuit, sed solum statuit, ut excommunicationem in-

curreret, qui peccatum proprietatis ante diem Coenae Priori non reuelaret: Quod si quis post peccatum proprietatis admissum, confessionem praemiserit, Missam celebraverit, aut communicauerit, tacito illo proprietatis peccato, quod proponebat ante diem Coenae Priori manifestare, illas omnes confessiones, tanquam non integras, reiterare tenetur; Cum Confessio, quae non est integra omnium peccatorum mortalium, quorum poenitentiam memoriam habet, nihil valeat omnes, de poen. & rem. c. 1. Scatus. de poen. d. 5. ex Conc. Trid. sess. 14. c. 5. & Nau. in Man. c. 9. nu. 11. Quamvis si quis Monachus adeo simplex, & ignorans esset, ut bona fide probabatur si eundem statum suum crederet auctoritate fuisse, vel ex eo periculum, quod per tale statutum leniretur onere illud confitendi usque ad diem Coenae, nec tacendo illud peccatum in prioribus confessionibus peccare; nec confessiones tacito illo factas iterare tenetur ex Card. in clem. 1. q. 39. de priuileg. & Nau. in Man. c. 8. nu. 12.

DECISIO LXXXI.

81 Sante statuto ordinis Carthusiani, quo Confessarius expressus in ablatum a Priori a referuatis confidentes absoluerit possit; ita tamen ut iterum eidem Priori referuata crimina, quam primum eius habuerit copiam, confiteatur penitens; Monachus, qui peccata mortalia tam referuata, quam non referuata admisit, praefato confessario expolito omnia tam referuata, quam non referuata, ex mentem omnium confiteri tenetur; quia confessionis integritas requirit, ut quo quis memoriam habet, vni, & eidem confessario, nisi aliquibus casibus quoru de numero non est hoc confiteatur. ita S. Th. 4. d. 17. q. 3. d. 4. q. 2. 4. & quodlib. 4. q. 3. ar. 4. Sor. 4. d. 18. q. 2. ar. 5. & fauce Trid. sess. 14. c. 5. Can. 7. Praelato autem redeunti, vel eius Commissario referuata tantum confiteri sufficit, si post priorem omnium confessionem, nec alia confitenda commiserit, nec recorderet alicuius peccati nondum legitime confessi, quia reliqua sunt penitus iam absoluta; Sin vero aliquid peccatum de nouo admisit, vel vetera non confessa in memoriam venerint, illa etiam non esse referuata, cum referuatis eidem Priori, aut habenti ab eo absoluendi potestatem confiteri tenetur, quia confessio haec, non solum quando referuata tantum prius confessario expolito confessio, sed etiam quando alia simul non referuata, nec prius dicta, confiteatur, sacramentalis est, & nouam gratiam tribuit, & proinde integra esse debet.

DECISIO LXXXII.

82 Cvm eadem sit potestas Vicarij in Spiritualibus, & Prioris Carthusiani defuncti, vel obdlictum depositi, Arg. c. Non pugnamus, de consuet. in 6. c. Romana 1. de appell. in alienatio, & dispensatio facta a Monacho de Vicarij licentia, vel confessio peccati proprietatis eidem facta, aut ab excommunicatione obtemperata absolutio valet, sicut si ab ipso Priori obtemperata, concessa, & facta fuerit eodemque modo manifestatio proprietatis facta visitatori tenenti locum Prioris, & Vicarij, eis deficientibus adeo valida censetur, ut priori nouo fieri non sit necessarium. c. Relatio, & c. illud 2. q. 1. c. cum Nobis, de elec. & c. is cui prouisio, de elec. in 6.

DECISIO LXXXIII.

Ex conf. 2. alias 9. de censib.

83 Monasterium S. Trinitatis in monte Pincio in vrbe Romana, sicut a Rege Galorum erectum fuit; ita non solum Correctorem, sed etiam alios officarios, imò & omnes alios fratres, qui habent ius suffragandi, seu vocem in Capitulo, Gallicae nationis requirit, & Nouitios Galos inueniens, a sacri Nationum nouitios recipere non potest; Sed praeterea Monachi etiam subrogati loco aliorum, qui aliqua de causa ad alia Monasteria ordinis mittuntur, Galiam esse debent; eo quod subrogati in iuram eius, cui subrogati, sapere debet, c. ecclesia, vi lite pend.

pend. & l. cum qui. §. iniuriarū. ff. si quis cautio. Nec substituitur, & locum tenēs, melioris conditionis, quam principalis, esse debet. l. Nemo est, ff. de duob. reis.

DECISIO LXXXIV.

Ex conf. 77. alias 1. de presump.

84 **D**ispensatus ad omnes ordines piē, & probabiliter credi debet, cui superior ante mortem ex Papæ cōmissione licentiam assumendi aliquem ordinem dedisse cognoscitur; Nec verisimile est, prælatum in speciali ad eum solum ordinem habilitasse, quem ipso vitare, & volente suscepit; cum non sit boni, & prudentis prælati id facere cum periculo quod ipso mortuo oporteret iterum ad Papam refugere, & communis Commissariorum stylus ad habilitandum quem ad omnes ordines habet, ut vnico actu id faciant; maxime cum non sit prælatum quid stultum, & malum de bono prælato, capit. vnico. de Scrutinio fac. & quæ communiter accidunt, & non insolita, credenda & sequenda sunt. l. siue possidetis, C. de probat. cap. quia non est verisimile. de præsumpt. & cap. super literis. de rescript.

DECISIO LXXXV.

Ex conf. 78. alias 15. de rescr.

85 **Q**uamuis peccator mendax, dolosus & malitiosus impetratis carere mereatur, tacens tamē per inadvertentiam, vel ignorantiam aliquid, quo expresso Princeps æquē facile, aut non difficiliter gratiam concessisset, nihil exinde damni sentire debet; cap. Dudum de præben. in 6. vnde impetratio beneficii, quod verē est simplex, dicendo, quod est curatum, aut impetratio transitus ad aliā religionem, dicendo se esse Fratrem ordinis Minorum de obsequantia, cum tamen sit Frater ordinis Minorum Cōuentualium valida censenda est ex Rota dec. 73. de rescript. in antiq. Fel. in d. c. super literis.

DECISIO LXXXVI.

Ex conf. 79. alias 3. de penit. & remis.

86 **C**um lex naturalis, & Divina permittant, & aliquando præcipiant, quætere mendicando egentibus ægrotis, & sanis, qui aliter quam mendicantia vivere non possunt, cap. quiescant. dist. 42. & cap. 1. §. 1. de relig. dom. in 6. licite Fratres sancti Antonij, nō solum ex declaratione Pij IV. in Bulla incip. Ex debito edita. 1565. cōst. 136. sed etiā iure naturali, & Divino elemosinas pro ægrotis, & infirmis, non habentibus, vnde vivant, ad se confugientibus, & pro seipsis, non obstante Concilij Tridentini decreta, sess. 21. cap. 9. de refor. de quæstoribus elemosinarum abolendis, mendicare, possunt, quod solum de quæstoribus, qui elemosinam prædicando indulgentias, vel eis concessas publicando, quæruunt, qui manus adiutrices potuerint pijs locis, quorum sunt quæsttores, & pro quibus petunt, intelligitur.

DECISIO LXXXVII.

Ex conf. 80. alias 17. de statu monach.

87 **R**egularis Apostata de vno ordine ad alium transfēs, & ab illo iterum ad statum secularem rediens, & multa bona acquires, neutri præstationum ordinum prædicta bona, sed soli Cameræ Apostolicæ acquirit, ita Bulla Gregor. XIII. quæ incip. Officij nostri 1573. constituit. 44. in ordine.

DECISIO LXXXVIII.

Ex conf. 81. & 82. alias 6. 7. de statu monach.

88 **O**blata Monasterij Turris nouæ speculorum vrbis, quam s conuentualiter intra vnam domum viuāt, & vnum Oratorium, vnum refectorium, vnum vestiendi modum, & vnam prælatam habeant, & se suæque Monasterij ordinis sancti Benedicti perpetuo donent, & offerant, quia tamen professionem Monachalem trium votorum expressam, vel tacitam, sub aliqua regula a sede Apostolica in manibus superioris ad id potestatem habentis,

non emittunt, sine quibus nulla est, nec esse potest verā Monialis & sanctimonialis. c. ad Apostolicam, & c. cū ad monasterium. de stat. monac. sed neq; inter eas vlla pro: fus est mentio de professione, aut de nouitiu, sed solum de obligatione quadam facta, vel faciendā secundū modum quandam consuetum viuendi ab omni professione Regularium omnium approbatarum aliena, ut constat; vere Monachæ, & religiose non sunt, nec sub constitutionibus Monialium summorum Pontificum, cap. periculo. sum. de stat. reg. in 6. Pius V. & Greg. XIII. in suis Bull. de clausura regul. & electione Abbatissæ, aut Concilij Trid. sess. 25. c. 14. de reg. de clausura, aut eligendis Abbatissis, vel Priorissis triennialibus, comprehenduntur. Et proinde neque ad clausuram perpetuam, neque ad Abbatissam triennialem eligendam vi, & virute prædictarum constitutionum obligantur, eo quod constitutiones, & dispositiones odiosæ, & exorbitantes a iure communi de sanctimonialibus, & religiosis feminis loquentes, de vere, & proprie Religiosis, & Regulari a sede Apostolica approbaram professis intelligendæ sunt; Nec vlla ratione, aut æquitate ad alias quantumuis Religiosas, & Collegialiter viuentes, quæ tria vota subitanialia non profitentur, etiam si modum quandam viuendi a sede Apostolica approbatū seruent, extendendæ sunt, ex Pan. in rub. de Reg.

DECISIO LXXXIX.

Ex conf. 83. alias 18. de statu monach.

89 **R**egulares, qui post Concilium Tridentinum sess. 25. c. 8. de reg. ob. Prælatorum negligentiam Capitulum Generale triennale non conuocauerint, a Metropolitano Prouincia, vbi Monasteria eorum sunt, ad id compellendi sunt; sin vel o illo instant e necdum se in Congregationem redegerint, nec Capitula triennialia fecerint, Episcopis Ordinarijs loci, tanquam a sede Apostolica in id delegatis subijciuntur.

DECISIO XC.

Ex conf. 84. alias 3. de conuers. coning.

90 **P**rofectio a te facta a nō nouitiatus facta non valet ex Concil. Trid. sess. 25. c. 15. de reg. qui annus continuatus esse debet, cap. 1. de reg. in 6. ita ut si illo anno aliqua de causa habitus relicto, iterum ad Monasterium redeat, professio in fine illius anni fieri non potest; sed computandus est annus incipiendo illum a repetitione secundæ habitus, & professio aliter facta, nulla & inuálida est.

DECISIO XCI.

91 **P**rofectio ob metam reuerentiam parentum facta non valet, sic gl. in c. præsens 2. q. 3. & Nau. in Man. cap. 2. nu. 51. & omnis metus, etiam minor iusto, in foro conscientie excusat, quantum iustus, si metus ille causa sit facti sine qua non, & sine quo actus non fuisset, ita Nau. in Man. c. 17. nu. 5. & 30.

DECISIO XCII.

Ex conf. 85. alias 76.

92 **H**abitum propriæ religionis sine licentia Papæ relinquens, excommunicationem ipso iure incurrit, cap. 2. Ne clerici, vel monachi, in 6. Nec sufficit alterius religionis habitum deserere, sed specialem suæ religionis habitum, & patenter deserere tenetur, nisi iusta aliqua causa eum excuset.

DECISIO XCIII.

Ex conf. 6. in Nouis deest in antiq.

93 **R**eligionem ingressurus maxime considerare debet, an ad eam habilis, & idoneus sit, inter alias autem habilitates numerantur in primis sanitas, eruditio, & habilitas ad continentium. Quomodo enim primas ad libidinem propriam suadeat matrimonium, aut men & ingressum suadere potest, ut per fugam tentationum ab ea liberetur, sed & aliquando fororis etiam necessitas talis esse poterit, quæ fractis ingressum impediatur, nisi aliunde prouideri possit.

DE-

DECISIO XCIV.

Ex conf. 8. in Nouis, deest in antiquis.

Cum religionis approbata professio hominē inhabilem ad matrimonium reddat, & ad horas canonicas obliget, & differentiā inter nouitium, & professum constituat, consequenter contra tres *Ioannes de Deo*, qui ad nullum horum obligantur, verē religiosi non sunt, nec pro talibus habendi; cum regulares non sint omnes, quibus Papa concedit, vt sub S. August. regula viuatur.

DECISIO XCV.

Ex conf. 13. in Nouis, deest in antiquis.

Professio tacite emissa per canonicum regularem, quando canonicatum regularem accepit, ex eo quod postea beneficium renunciat non euanciscit sed habitum regularem, vt prius, deferre tenetur, nec Matrimonium contrahere potest.

DECISIO CXVI.

Ex conf. 22. in Nouis, deest in antiquis.

Professionem saltem tacitam apud Minores de obseruantia fecisse censetur, quia Conuenualibus ad illos transeundo per annos septem continuos commoratus est, & ordines sacros suscepit. Cui licet matris necessitas corporalis præbeat istam causam, vt detur licentia manendi extra claustrum, cum habitu, vt tamen extra claustrum absque habitu maneat, & beneficium aliquod in titulum accipiat non præbet. Vnde si licentia non obuenta exeat, peccat, & si dimisso habitu celebret, irregularis efficiatur.

DECISIO CXVII.

Ex conf. 23. in Nouis deest in antiquis.

Professio ante annum 16. expletum est nulla, ex Cōc. Trid. sess. 23. c. 15. de regul. nec coram Deo ratificatur ex eo, quod per quatuor annos in religione permanferit, nisi sciens illam nullam animo illam ratificandi id fecerit, vnde Matrimonium a tali contractum, coram Deo validum est, & si cōsummatum sit, a Papa dissolui nō potest. In foro tamen exteriori iudicabitur valide professus, nec audietur, si petat illam declarari nullam, nisi id corā suo Superiori, & episcopo intra quinquennium petat. Contra tamen quinquennij lapsus restituitur ex eo, quod iuris ignorantia ductus id solum petijt coram suo Superiore, qui illius petitionem reiecit, ac minoris ætatis testimonium a publico Notario factum laceratur.

DECISIO CXVIII.

Ex conf. 38. in Nouis, deest in antiquis.

Quamuis collegium, religio, seu vniuersitas, omnibus vno dempto, sublati, in dicto vno conferuetur, si. si. cur municipium, si. quod cuiusque vniuers. & Pan. in c. 1. de elect. nu. 5. sique solus collegij iura exercere potest, & prælatum eligere, & alios ad religionem admittere, qui tamen nec religiosus est, nec prælati illius religionis, sed solum nouitius; alterum nouitium vestire, aut ad professionem admittere nequit; vnde nec professio trium votorum, quæ sunt religionis substantia, illa profitemem religiosum efficit, nisi emittatur secundum regulam a sede Apostolica approbatam in manibus eius, qui profitemem tali religioni approbatæ incorporare potest.

DECISIO CXIX.

Ex conf. 44. in Nouis, deest in antiquis.

Professio intra annum facta, aut lectio schedulæ continentis verba a profite te profertur solita absque intentione profitemi, quamuis nulla, & irrita sit, illam tamen sic nulliter emissam approbare censetur, qui ad titulum religionis omnes ordines suscepit, & per multos annos in ea manet, & illius prælati constituitur, nec suspensionem aliquam, aut irregularitatem per tales ordinationes incurrit, modo illas nec extra tempora, nec ante ætatem, nec absque literis dimissorijs sui prælati accipiat.

DECISIO C.

Ex conf. 57. in Nouis, deest in antiquis.

Licentia absolute a prælato concessa religioso transeundi ad aliam religionem, ad parem, vel strictiorem non autem ad laxiorem restituida est ex S. Tho. 2. 2. q. 189. art. 8. quamuis Prælati Generalis ordinis etiā ex iusta causa licentiam transeundi ad laxiorem concedere poterit.

[Aduertendum circa consilia 63. & 88. in Nouis, quæ defunt in antiquis, authorem contrarium esse sibi ipsi in consilijs 56. & 57. Siquidem in consilio 63. & 88. expresse docet nec Protectorem religionis, nec Generalem ordinis concedere posse facultatem transeundi ad laxiorem, sine licentia Papæ; immo consilio 88. num. 2. ait licentiam concessam a Papa transeundi ad laxiorem sine iusta causa nō valere. Quod dictum sano modo intelligi debet, scilicet, vt non valeat excusare, aut Papam concedentem, aut sic translatum a peccato. At vero in consilio 56. & 57. in Nouis contrarium docuit.]

DECISIO CI.

Ex conf. 69. & 70. in Nouis, eadem fere sunt, & defunt in antiquis.

Licentiam Monacho standi extra claustrum superioris ordinis nisi ex iusta causa se ad rotundum refugium, pro quo conceditur, extendente, concedere valet. Nec in hoc differt, an is cui conceditur, sit translatus, vel proprius illius Monasterij filius professus. Iuste vero causa est recuperatio sanitatis, c. 1. de sta. reg. in 6. quia existente, superior ne dū Monachis, etiam Carthusianis, sed etiam Monialibus licentiam & extra claustrum manendi, & habitum dimittendi concedere potest, ita Conc. Trid. sess. 21. c. 5. de reg. gl. in c. si quis ex clericis, de vita & honest. cler.

DECISIO CII.

Ex conf. 83. in Nouis, deest in antiquis.

Liberatio Tutoris ab ingressuro religionem facta, si sit inter viuos, etiam si scripta in testamento, non valet, sed irritanda est, secus si sit pars testamenti nō habens effectum nisi secuta morte testatoris; cum Conciliū non vltimas voluntates, sed solum obligationes, & renunciationes inter viuos, vique ab initio irritat censetur, ex Conc. Trid. sess. 23. de reg. c. 16.

DECISIO CIII.

Ex conf. 87. in Nouis, deest in antiquis.

Cum professio ex vtraque parte obligatoria esse debeatur, & contra religionis statum eam irritans facta, nulla sit; consequenter qui de genere Iudeorum descendit, & contra statum religionis ei nouum factum professio, & contra statum religionis ei nouum factum professio, vt nulla esset professio, si de tali genere descenderet, & interrogatus negat se de tali genere descendere, ob quam negationem ad prohibendum admittitur, ad quod, si veritatem confessus esset, admissus minime fuisset, vere religiosus non est, eumque Prælati ad instantiam legitimæ partis, accusatoris, vel denunciatoris, vel ex officio per viam inquisitionis allegatis, & probatis necessarijs per sententiam legitimam expellere potest, sique expulsus in vtroque foro liber est.

[Annotandum, quod licet hoc consilium quoad verba defuit in antiquis, in effectū tamen & re ipsa idem est cum consilio 5. in antiquis, & cum 26. in Nouis.]

DECISIO CIV.

Ex conf. 88. in Nouis, deest in antiquis.

Bvlla Pij V. 91. in ordine, incip. Quæcunque, in qua statuitur, vt fratres alterius ordinis, & religionis, ab illa religione recipi, aut retineri non possint, sed ad proprios ordines remitti debeant; cum solum intelligatur de translatis virtute facultatum, & privilegiorum particularium a sede Apostolica concessorum speciatim contrarius cōe aliquibus monasterijs, vel religionibus, vt Apostatas, vel aliquos alios a tali religionē accipere possent, consequenter Carmelit. sine licentia Papæ ad ordinē Frat. Minorū, cū

G

licentia

licentia sui superioris translatus, ad suum praesinum ordinem redire non tenetur; eo quod sic translatus, non virtute alicuius privilegij, aut facultatis specialis, sed virtute iuris communis canonici, quo licet omnibus cum superioris sui licentia de religione laxiore ad strictiorem, c. licet, de reg. (qualis est Carmelitanorum respectu Minorum) transisse censetur.

[Notandum, consilium 89. in Novis, deest in antiquis, quia tamen sensu non differt a consilio in antiquis brevitatibus caula omittitur.]

DECISIO CV.

Ex cons. 90. in Novis, deest in antiquis.

105 **Q**uamvis olim Monachi nullum suffragium, aut vocem in capitulo haberent, sed totum regimen ad Abbatem, seu Praetatum pertinebat; c. nullam, 18. q. 2. hodie tamen Abbates, seu Praetati cum consensu sui conventus regere tenentur.

TITVLVS XXIV.

De Mendicantibus.

SUMMARIUM.

1 **E**leemosinam Pauper pro certo paupere petens, & sibi retinens, bis peccat, secus si pro paupere in genere.

DECISIO I.

Ex cons. 1. alias 4. de crimine falsi.

1 **E**leemosinam pauper pro certo aliquo paupere petens, & sibi retinens, bis peccat mentiendo, & rem alteri deo itam retinendo; nec absolui potest, nisi restituat; secus autem si pro paupere verbo generali eam peteret, & acciperet, cuius appellatio ipsa petens quoque contineretur, sic enim petendo, nec sibi retinendo peccaret. Arg. cap. ne quis, 2. q. 2. art. 2.

TITVLVS XXV.

De conuersione coniugatorum.

SUMMARIUM.

- 1 **M**atrimonium ratum, & non consummatum, per religionis ingressum dissoluitur.
- 2 **B**igamus est, qui matrimonium cum corrupta contrahit, & consummat.
- 3 **C**oniuix religionem profitens sine alterius consensu, nisi ab ea repetatur, in ea manere debet.
- 4 **C**oniuix religionem professus, si a coniuge reuocetur, ea mortua, aliam ducendo peccat, sed valet contractus.
- 5 **C**oniuix, adulterante coniuge, sine illius consensu, religionem ingredi, & profiteri, aut sacro ordine initiari valet.
- 6 **I**rregularis quamvis celebrando peccet, nouam tamen irregularitatem non contrahit.
- 7 **C**oniuigatus propter notorium vxoris adulterium, ea inuita, religionem ingredi valet.
- 8 **C**oniuigatus, aut, & quando de licentia vxoris ordinari poterit.

DECISIO I.

Ex cons. 1. alias 2.

1 **R**eligio militum sanctis Ioannis Hierosolymitani cum vera religio sit, eamque profitentes tria vota substantialia religionis emittunt in manibus potentis eos religioni incorporare, ita Pan. in rub. de regul. consequenter matrimonium ratum, & consummatum contrahens illud per ingressum & professionem solennem religionis illius dirimere, & dissoluere potest, v. ait Conc. Trid. sess. 24. can. 6. de matr.

DECISIO II.

Ex cons. 2. alias 8.

2 **C**ontrahens matrimonium cum corrupta, illudque consummans, Bigamus efficitur, & irregularis, c. si quis viduam, d. 24. & toto tit. de Big. qui licet ob adulterium vxoris postea commissum religionem ingredi, & profiteri valide possit, cap. Agarofa. 27. q. 2. & Nau. in Man. c. 22. nu. 21. ad omnes tamen non hic ex Papa dispensatio ne ascendere valet, nec superiores ordinis per privilegia illis concessa dispensandi super irregularitatibus cum fratribus suis, ante, vel post ingressum monasterij contractis cum illo quoad hoc dispensate queant; eo quod excipitur semper irregularitas ex homicidio voluntario proueniens, & Bigamia, nisi id expresse in privilegijs eorum exprimat.

DECISIO III.

Ex cons. 3. alias 6.

3 **C**oniuigatus absens in longinquam regionem, & facto postea testamento se mortuum fingens, si vxor illi vere mortuum esse credens, monasterium intrat, & solemniter professionem emittit, eam tamen non emissura, nisi mortuum maritum crederet, qui tamen postea superviuere probatur, licet vxor sic ingressa monasterium a marito illam repetentē educi possit; placet de conuersione coniug. ipsa tamen sponte sua nec ad seculum redire, nec maritum approbantem suam professionem repetere potest, c. consuluit, de voto, nisi incontinenter viueret, & episcopus ex officio suo iuberet, vt simul cohabitarent; c. cōsis c. vxoratus de conuers. coniug. eo quod votum iuste emissum ex eo quod in illis credidit maritum mortuum, seruandum est, c. magna, de voto, & votum continentiae coniugis, sine consensu alterius, quoad vouentis praeiudicium, licet non ad coniugis alterius praeiudicium valet, ita Gl. in d. c. vxoratus, vnde nec sic vouens debet petere potest, quamuis reddere teneatur, d. c. placet. & potest vir in proposito euenire, & ipse etiam religionem profiteri.

DECISIO IV.

Ex cons. 4. alias 9.

4 **Q**ui inuita vxore intrat, & profiteretur solemniter aliquam religionem approbatam, & postea repetitus ab vxore, cum ea matrimonialiter viuit, licet ea mortua aliam ducendo peccat, matrimonium tamen sic contractum valet; Quia votum illud professionis inuita vxore factum, licet non valuisse solemne quoad praeiudicium vxoris suae, quae in maritum potestatem habuit, neque quoad obligandum eum religioni ex Panor. in c. quidam intrauit de conuers. coniug. valuit tamen tamquam votum simplex, votique simplicis continentiae tantum virtutem habuit; ex Syl. ver. diuortium q. 16. & Sot. 4. d. 27. q. 1. artic. 4. vouens autem castitatem, vel religionem voto simplici, quamuis matrimonium sine dispensatione contrahendo peccet, contractum tamen tenet. c. Rufinus, qui cleric. vel monac.

DECISIO V.

Ex cons. 5. alias 14.

5 **C**oniuigatus de licentia coniugis suae promittentis, & iuratis se castitatem perpetuam seruaturum, & intraturum religionem per instrumentum publicum, qui tamen postea religionem intrare nolit, sed vitam inhonestam, & adulteram agit, licet religionem ingredi, & profiteri, aut in seculo manens, sine alio vxoris suae consensu presbyterio ordinari potest, ita vt ab episcopo, vel aliquo alio ad eam redire, vel ab officio suo suspendi nequeat. Quia licet coniux regulariter ad sacros ordines promoueri non possit, c. cū sit, de conuers. coniug. aut religionem ingredi, nisi ipsa quoque eam ingrediatur, maxime si sit iuuenis, & de fornicatione suspecta; ad Apostolica n. tit. eo. si tamen de consensu vxoris promittentis, & iurantis seruare continentiam, & intrare religionem ordinetur, aut profiteatur ordinatio, aut professio facta valet, & ordine accepto viuit, & in religione manere tenetur, adeo vt vxor ipsa, q. cōsenserit,